

5 (951) сон
4 – 10 февраль 2010 йил
Web-site: oilavajamiyat.uz

3 «МАҲАЛЛАМИЗДАН ГАП ЧИҚМАЙДИ»

МАХМУД НОМОЗОВИ

ОВОЗИМ ТОҒЛАР ОРАСИДА ҚОЛИБ КЕТМАДИ

4

ХУҚУҚБУЗАР БОЛА...

унутманг,
у бизга
бегона
эмас!

5

13

ПУЛ КИМЛАРНИ ҚУВАДИ?

9 февраль — Алишер Навоий таваллуд топган кун

Сирожиддин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири.

МИР АЛИШЕР

Тирикликнинг бонги Навоий,
Буюкликнинг ранги Навоий.

Бир ёришиди зим-зиё олам,
Туркийларнинг тонги Навоий.

Беш асрлик рўёдидир дунё,
Беш асрлик ўнги Навоий.

Бир уммонким, ибтидоси йўқ,
Йўқдир унинг сўнги — Навоий.

Ўтган сайин илдамлаб кетгай,
Борган сайин янги Навоий.

Ватан каби поёни йўқдир,
Ватан каби мангу Навоий...

ХЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан имзоланган “Баркамол авлод йили” Давлат дастури 28 январда матбуотда ёълон қилинди.

→ Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратрасида Баш прокурор Р.Х. Кодиров раислигига кенгайтирилган ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди.

БУГУН:

→ Мамлакатимиз Марказий Осиёда биринчи бўлиб Ҳалқаро автомобиль транспорти иттифоқига аъзо бўлиб кирган эди(1994).

→ “Ўзгидромет” мутахассислари берган маълумотларга қараганда, республикамиз худудида об-хаво ўзгариб туради ва...айрим жойларда туман тушади, ёмғир ёғиш эктимоли бор! Дарвое, “кирчиллама”-кишнинг чилласи эртага чикаётган бўлса-да, лекин корни соғинганлар яна кутишлари керак бўлади-ёв?..

ЭРТАГА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Корея Республикаси Президенти Ли Мён Бакнинг таклифига биноан 10-12 февраль кунлари давлат ташрифи билан Корея Республикасида бўлади

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Жанжалсиз рўзгор ҳам бор	2
Тупрокни тилло деб билган одам	3
Бойиган аёл: «Эрим билан ажрашаман!»(?)	5
Мусибат дарди	6
Бироннинг ҳаки	7
Теледастурлар	8-10
Фойибдан келмаган баҳт	11
Табиб Отабек Миронусов сирлари	12
Самарқанднинг «Сапфир»и	13
11 миллионлик «Лўли қиз»	14
Шайтон билан «шартнома»	15
Сирли мактуббознинг мақсади нима?	16

ОИЛА ДАРСХОНАСИ

1. Сизнингча, ҳақиқий ўзбек оиласи қандай бўлиши керак?

2. Оилада отанинг ўрни нималарда намоён бўлади? Она нинги чи?

3. Замонавий оила учун қадими қадриялардан қайсиларни шубҳасиз зарур деб хисоблашисиз?

4. Фарзандлар тарбиясида каттиқўллик зарурми ё мөрхуҳабатми?

Салтанат ЗУННУНОВА,
Сурхондарё вилояти, Кумкўғон туманинага «Кизил ярим ойжамиятининг раиси»:

1. Ҳақиқий ўзбек оиласининг миллийлиги хонадондаги зардўзи каштлар, кўроқ кўрпачалару атлас ёстиллар ёхуд шу оила аъзоларининг ўзбекони либосларда юриси биланнига белгиламайди. Ҳақиқий ўзбеклик — тонгда супуриб, сув сепилган дарвозаҳона, озода ва саришта ўчқосиба, келган одамин очиқ юз билан карши олиш, қўйнларининг ўхшисини ошириб, ёмонини яшириша намоён бўлади. Миллийликнинг асоси ҳам энг аввалинг тарбиядаги кўринади. Чунки фарзандларнинг — янги аср болалари. Улар балки замонавий кийинини хуш кўришар, лекин бунда меъёрини билмоғи, балки рус, инглиз тил-

ларидаги сабок олишар, аммо ўз она тилини энг биринчи ўринга кўймоғи, эҳтимол, компютер, интернет, телевидение деганинг ҳаётларининг ажралмас қисмига айланиси бораётгандир, бирор етти пушти ким, отабоболарининг касб-хунари нима эди, ота томондан уруғ-аймоғини танидиган, ўз навбатида фарзандларига ҳам шуни етказа оладиган даражада бўла олса, буни ҳақиқий ўзбек оиласи дийиш мумкин.

2. Ота — оила устуни. Унинг гапини икки қилиб бўлмайди, ота рози — Худо рози деб бежис таъкидланмаган. Бу қарашлар фарзанддан, оила аҳлидан нимани талаб этади? Ўз оиласи мисолида айти қолай: Тұрмуш ўртогим Шукуровлар. Қодиров куришин соҳасида ишлайди. Табийки, асосий вақти кўчада. Аммо қачон уйга дарвозадан сенкин томок қириб келишлари билан ҳали-хануз худди келинлик пайтларимдагидек нима иш қилаётганимдан катъий назар, «Ассалому алайкум», деб қарши оламан. Қирчиллама қиши, бошқами, доим елкамда сочиқ, обдистада илик сув билан кўлларини чайдираман. Шу... нима десаммаки, қанчалар таджангайфирядаги бўлмасин, дарров юмшайдилар. Бир қарашда бу арзимаган юмшук кўринади. Аммо ўзингиз ўйлаб кўринг: она — фарзанд учун биринни ойна, бола тақлид этишини ўз онасидан бошлайди. Митти гўдак учун энг биринчи паноҳ ҳам она бўлди тулоади. Ана энди шу инсоннинг ота олдида ўзини қандай тутиши фарзандга бир умрлик улгу-андаза бўлади. «Хай, тўполон қулма, даданг ухлагайти!», «Отангнинг туфлисини тозалаб кўйдингни?» ёки «Халишомшай тур, дадангта айтиб бераман», деган оддий, кундаклик гапларимизни қанча тез-тез айтсан, шунчалик оиласи даражада отанинг ўрнини мустах-

камлаган, фарзанд қалбида ўз падари бузрукворига нисбатан эҳтиром туййуларини уйготган бўламиш. Боя юкорида, отани оила устуни, дегандик. Она эса ана шу устун йикилмаслиги, синасиаги учун унинг пойида, керак бўлса ерга белигача ботиб турган кичкина, лекин ўта мустаҳкам тирагаиди.

3. Шундай қадими қадрияларимиз борки, улар нафақат замонавий оиласалар учун зарур, балки миллион йилларга ҳам аскотулик бебоҳо бойлиkdir. Улардан энг кераклиси чақалоқ дунёга келгандан кейинги 40 кунлик чилла, янги тушган келининг эр уруги — қайнай, қайнана, қайногаларига хурмати (ахир у дунёга келитираж фарзанднинг авлоди улар), шунингдек, канталар сўзлагандаги ёшларнинг сукут саклаб туриши, биринчи бўлиб салом бермоқ ва ҳоказалардан иборатиди.

4. Қирк йиллик оиласий ҳаётим давомидида турмуш ўртогим билан худога шукрки, бирон марта сену менга бормаганим. Фарзандларимиз олдида ҳеч қачон уриши, тортишмаганимиз. Бирор масалада кимдир ноҳақ бўлса, болаларга билдиримай, муҳоммака килиб, келишганимиз. Тўғри, кўйла бунга ишонмайди. «Жанжалсиз рўзгор борми?», дейиши мумкин. Лекин мен ишонч билан айтаман, ҳа, бор!

Ана энди фарзанд тарбиясидаги каттиқўллик — бу биз ота-онанинг ўзаро муносабатимиздаги ҳар қандай вазиятда ҳам ирода ва ақлни ишга сола билишимиз бўлса, меҳр-муҳабатимиз ҳеч қачон ортича эркалашиб, талтайтиришга айланмайди.

Фарзандин тинглай билиш, сўнг охисталик билан, жойи келса айерлик ишлатиб, уни тўғри ўйла солса бўлди. Аммо каттиқўллик болани фоқат жохиллаштириши мумкин, шундан эҳтиёт бўлайлик.

Оила жамият

Почтасидан

ВАТАННИ АНГЛАШ ДАРСИ

Муборак Ҳадиси шарифларда Ватанни севмок, улуғламоқ туйгуси иймондан эканлигига бежиз алоҳида ургу берилмаган. Шу маънода Республика Манавият-тарғибот маркази ташаббуси билан "Ватанга қасамёд, мардлик ва жасорат маддияси" мавзуда ўтказилган маънавий-маърифий тадбир ўзининг долзарлиги ҳамда кўлами жихатидан мухим эканлиги билан йигилгандарда катта таассусот колдириди.

Бевосита мамлакатимиз Президентининг гояси ва ташаббуси билан Тошкентда бўнёд этилган "Ватанга қасамёд" ҳайкал мажмусида уюштирилган ушибу хайрли тадбирга марказнинг Фаргона, Бухоро, Кашкадарё вилоятларидаги туман ва шаҳар бўлинмалари раҳбарлари, ёшлар таклиф этилган эди. Энг эътиборли жихати, ана шу муборак ҳайкал пойига йигилгандар Юртбосимизнинг Ватан химоячиларига йўллаган табриги ҳамда шу йилнинг 19 январида эълон қилинган "Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларига фуқароларни навбатдаги чакирув ҳамда муддатли ҳарбий хизматнинг беғлиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни хизматдан бўшатиш тўғрисида"ги қарорининг бекиёси аҳамияти, шунингдек, бу борада баркамол авлод олдида турган энг мухим вазифалар хусусида сўз юриттиди.

(Ўз мухириз)

ОГОХ БЎЛАЙЛИК!

Тошкент Педиатрия тиббиёт институти қошидаги академик лицеида Юнусобод тумани Манавият ва маърифат қенгаши, Тошкент шаҳар адлия, ички ишлар бошқармалари, туман хотин-қизлар кўмитаси ҳамда ФХДЕ бўлуми ҳамкорлигига "Инсон мағнати — олий қадрият" деб номланган мавзууда маънавий-маърифий анжуман ўтказилди. Унда ёш авлодни миллий ва умумиссоний қадрияларга хурмат руҳида тарбиялаш, фарзандларимизни менталитетимизга ёт бўлган таъсирилардан ҳимоя қилиш, хукуқбузарликнинг олдини олиш масалалари билан боғлиқ маърузалар тарқатилди.

Тадбир сўнгидаги эса "Алданганлар" деб номланган ҳужжатли фильм намойиш этилиб, Адлия бошқармаси томонидан ўқувчиларга тегишилди қўлланмалар тарқатилди.

Санобар ФАХРИДДИНОВА,
"Оила ва жамият" мухири.

УЙ ТЎРИДАГИ БОЙЛИК

лар қизиқиб колгач, тополмай қўйналган саволларига жавоб излашада мендан ҳам ёрдам сўрашаверди. Ҳадеб «Билмайман» дебини ҳам осталик суруримага ўтиришадими, ҳар ҳолда уларга билдириб-билирдим, анча-мунча китоб титклишга урина бошладим. Охри берилди кетдин шекилли, ҳар ҳолда яхшигина газет-хону китобхонга айландим. Бундан курсандман. Бўш қолдим дегунча «Оила ва жамият»нинг янги сони келдими? Қандай саволлар эълон қўлинибди?» деб сўрайдиган бўлдим.

Мусаксарон ЮСУПОВА:

— Мен кутубхоначи, яъни зиёкорман. Менимма, инсон тири экан нимадигариди қизиқиши, ҳаракатда бўлиши керак. Шу боис газетада босилган ҳар бир саволни уйидмагдилар билан синичклаб ўқиб, мушоҳада

қилардик. Очиги, шу баҳона жуда кўплаб китоб, манбаларни излаб топиш, вараклашга тўғри келди.

Голиблардан бирни сифатида ўтироф этилганимизни эшишиб эса бошим осмонга етди. Чунки ўзимизда ҳам бо bellashuviga шу китобни ўтиришадими. Бизлар фикр беллашувига шу қадар қизиқиб қолдикки, бу ҳаммамиз учун энг мухим «хобига» айланди. Биримиз «Болалар энциклопедияси», яна биримиз эса мактабат ва коллеж дарсларини ўқиши тушдик. Биримиз «Болалар энциклопедияси», яна биримиз эса мактабат излаб, унга алоқаси бўлмадиган қанча янгиликларни, ўзимиз билмаган нарсаларни билиб олдик. Мухими, фарзандларимизнинг дунёнига келади. Санъатга, айниқса адабиятга кишини муродлайдиган.

— Китоблар дунёси билан ошно бўлишингизга кимлар сабабчи бўлган?

жуда кувондим. Баъзан ишдан қайтишмий билан олади: «Онаси, кечаги саволнинг жавоби мана бундай экан» деб суюнчилаб қолади. Бу ҳолат баъзан ўлимда, кизимда ҳатто кенжамиз Мухаммадконда ҳам бўлади.

Газетанинг бир сонидаги баъликларга оид савол берилган эди. Унда «Тишлари узун-узун, оғзи катта, ухлаганда, ҳатто ўлганида ҳам оғзи очик қоладиган баълиқнинг номи» сўралганди. Ишонасизми, шунга жавоб тошиш учун ўнга яқин китобларни

қараб чиқдим. Ҳатто, кўшни қишлоқда яшайдиган, ҳозир китобларни ўтиришадими. Ўзимизга ҳам ўтгани учунчи, улар ҳам газета-журнал, китоблар мутолаасига қизиқарди. Тўғри, ҳозирги кунда «Кеча жуда зўр бир асар ўқидим ёки ажойиб китоб сотиб олдим», десангиз, ўстиниздан куладиган одамлар ҳам бор. Майли, тараққиёт, техника асари ўз йўлига. Кимдир ўзи истаган мавзу ё манбани интернетдан топиши мумкин. Лекин инсоннинг кўнгли дунёсини фоқат ўқиши аспарлар, китобларига гўзал қила олади. Бошқаларни билмадим, бу менинг, қолаверса, оила аъзоларимингнинг оддий фалсафаси, холос.

Абдулмутал АБДУЛХАМИДОВ:

— Бизнинг оиласиз худога минг катла шукрки, ахил, тутуб, осойишта. Ўзимизга тўқимиз. Дабдабли ҳовлимиз, кўша-кўша мотинларимиз ўйўк. Лекин ўйимизнинг энг тўрнина жавонлардаги турли нома мавзуулардаги китобларимиз безаб турибди. Биз дабдаба учун мол-дунё тўлпайдиганлар тоифасидан эмасмиз. Аксинча, нодир китоблар йигиб, уларни мутолааси қилиб, мавзаний дунёниши бойтаверамиз.

«Оила ва жамият» мухири

Замира РЎЗИЕВА

сүхбатлашди.

Андижон вилояти

«МАҲАЛЛАМИЗДАН ГАП ЧИҚМАЙДИ, УЙИМИЗДАН ҲАМ»

дэйди Тошкент вилояти Бўка туманинаги «Тошлок» маҳалла фуқаролар йигинининг диний-маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси, «Шуҳрат» медали соҳибаси Муборак Мусаева

— Айтдилар-ку, «аёлни тошдан ҳам яратмасинлар» деб. Бунда улуг ҳикмат бор. Мана, ўзимдан киёс: 27 ўшимдан 3 нафар фарзандим ҳамда етти ойлик ҳомилам билан турмуш ўрготигидан айрилиб қолдим. Айни навқорон, факат ўйнаб-кулиб яшайдиган, жажки фарзандларимни эркалаб тўймайдиган пайтимда тақдирнинг бу каби кутилмаган зарбасига бардош бериш осон кечмади. Ёдгорбегим туғилгунига қадар тушунлик, изтироблар гирдобида яшадим. Шу болагинам, ишонасизми, мен учун юпанч, суюнч, умид бўлиб дунёга келди. Ота-онам, яқинларимнинг ёрдами билан ўзимни тикладим. Болалар боғчасига ҳамшира бўлиб ишга кириб овундим.

— Муборак она, ҳар бир инсон хаётда ўз ўрнини топиш, қолаверса барча синовларга чидам кўрсата билиш учун атрофидагилардан нимадидир ўрганиб, ўзлаштириб яшади. Сиз кўпроқ кимлардан ўрнак олгансанз?

— Бундай инсонлар жуда кўп. Масалан, боғчада ишлаб юрган пайтларим бизга поятхатдан Насиба она Ҳакимова (Оллох рахмат килсин) мудира бўлиб келди. У киши ҳар иккичунда ходимларни чакириб, керакли топширикларни берibi, баражиши муддатини ён дафтарчасига ёзиб кўярди. Айримлар «мудирамиз бир айтди», эсидан чиқиб кетгандир», деб ўз вазифасини унтишиб кўярди. Аммо Насиба она ўзи талабчан раҳбар бўлгани боисми, ҳеч бир муаммони назаридан четда қолдирмасди. Кўп остида ишлайдиганлардан ҳам худди шундайд мäsъулиятни талааб қиласарди. Мен, айниқса, иш фаoliyatiyim учун зарур бўлган нарсаларни шу қаттиқўл, талабчан ва бағрикен аёлдан ўргандим.

— Биласиз, аксарият аёллар нафкага чиқсан, мазза қилиб кексалик гаштими сурб юраман деб ният қиласди. Сиз эса ҳамон ишда, ҳалк хизматидасиз....

— Ўттиз йил боғчада ишлаб, шу ернинг ўзидан нафақага чиқдим. Маҳаллага маслаҳатчи бўлганимиз ҳам олти йил тўлиб қолди. Ҳар куни эрталаб ўғилларим, келинларимга бажарадиган юмушларини тайинлаб, маҳаллага чиқиб кетаман. Тез-тез хабардор бўлиб турishim

керак бўлган оиласар учун ён дафтарчам тумбиган. Рўйхатнинг бошида кам таъминланган ва тарбияси оғир болалар туради. То ишхонамга етганимча уч-тўртта оиласа кириб, қайнона-келинлар билан сухбатлашиб, кўнгил сўраб чиқаман. Ўзим шу маҳаллада туғилиб ўгасним учун ҳам катта-ю, кичикини яхши танийман. Ким қандай шароитда яшашпайти, тириклиги нимадан, кимлар билан борди-келди қиласди, ҳеч бирини назардан кочирмайман. Шундай ибрatriat қайнона-келинлар борки, уларнинг бола тарбиясидаги, рўзгор тутишдаги билимларини китоб қилиб ёзса арзисиди. Улардан эшиг-гапларимни ёш оиласарга тавсия қиласман. Аслида маслаҳатчининг вазифаси ўзи яшаттган худуд аҳли ўртасидан маънавий мухитни соғломлаштириш, тинч-тутувлики таъминлашга кўлидан келгучи кўмаклашишдан иборат.

— Ўзингизнинг ҳам уч нафар келинингиз бор экан. Улар билан тил топширишада кўпроқ нималарга эътибор берасиз?

— Баъзан айрим онахонлар мэндан «Муборакхон, сизнинг келинларингизга

ҳамманинг ҳаваси келади. Оилангиз тинч. Бундай оқила қизларни қаердан топасиз?» деб сўрашади. Энди сизга очигини айтсам, келин танлашда ўз услубим бор. Оиласа кўпроқ отанинг ўрни баландрок бўлган хонадон кизларини келинликка танлаганман. Шунинг учун улар ҳаммавакт ўғилларимга кулоқ солишиади. Қандай муаммо чиқса, биргаликда, баҳамжихат ҳал қилишади. Борди-ю, келинларим бирор хатога ўйлай, буну секингина ўзлашга тушунираман. Бир-бирининг айниҳа ҳеч қачон сезидирмайман. Энг муҳими, ўйимиздаги гап-сўз кўнага чиқмайди.

— Маҳаллангизда ибрат қўлиб кўрсатса арзидиган оиласар кўп экан. Уларнинг бошқаларга ўхшамайдиган жиҳатлари нималарда деб ўйлайсиз?

— Ҳамза кўчасида яшовши Шахло Йўлдушевалар оиласини ҳар доим фахр билан тилга оламан. Уларнинг уч нафар фарзанди бор. Иккитаса мактаб, биттаси бора. Шахлоҳон ҳам, хўжайини ҳам турли ташкилотларда ишлашади. Аммо шу аёлнинг бирор марта кўчада бехудага гап сотиб, вақтини ўтказганини кўрмаганман. Кўпинча ишдан қрайтаёттанимда йўлда

учратсам, у «мактабга бориб болаларимнинг ўкиши, хулқини суриштириб келаин-чи», дейди. Ёки Нафиса Ашурматовалар оиласини олайлик. Иккى келени билан бирга яшади. Жуда ахил-инок, Мен маҳалламиздаги оиласарнинг тинч ёки нотинчигини шу хонадонда яшови келинларнинг юз-кўзларидан биламан. Қайси бирининг юзи ранглар, ўзи кам-кон, ҳолсиз бўлиб юрибдими, демак, бу хонадонда мухит яхши эмас. Қайнота бу рўзгорда ўзининг оталик, қайнота эса оналик вазифасини улдада олмаётган бўлади. Нафиса опанинг келинларини кузатаман. Ҳар доим кўзларни чақнада, кўлларни кўсида. Мана, шу кунларда туғиш ёшидаги аёлларни тиббий кўриқдан ўтказиш учун ҳаракатни бошлаб юборганимиз. Нафиса опанинг иккаки келини ҳам кўриқдан ўтиб, тиббий маълумотномаларини менга олиб келишид. Қанийди бошқа аёллар ҳам ўз соғликларига ана шундай масъулият билан қарашади.

— Махаллангиз ёшлари ҳақида нима деб оласиз?

— Бизда иқтидорли болалар жуда кўп. Улар «Махаллам тарихини ўрганман», таэквон-до ва футбол мусобақаларидан иштирок этишиб, фахрли ўринларни эгаллашашти. Вояя етмаган ёшлар ўртасидаги турли салбий ҳолатларнинг олдини олиш масъадидан эса 4-умутталим мактабининг юкори синф ўкувчилари, маҳалла ёшлиари, Майший хизмат кўрсатиш касбхунар коллежи талаблари ўртасидаги турли мавзуларда давра сухбатлари ўтказипмиз. Ҳунар ўрганини истагидаги ёшларни маҳалламиздаги хунарманд устасларга шоғирд тушириб, бўш вақтларини бехуда ўтказмасликларига ҳаракат қиласяпмиз. Бу хайрли ишда «Ташаббус – 2007–2008» кўриқ танловларининг туман ва вилоят танловларидан ғолиб чиқкан Элёр Жалиловнинг кўмаги катта бўляпти.

Мен ҳеч қачон тақдиримдан нолимайман. Шукр қилиб яшашга ўрганганман. Бу фарзандларимга ҳам ўтган. Айниқса, ўзим билан ёнма-ён, ҳамфир, дардкаш бўлиб яшаёттган маҳалладошларимга ҳар доим таъзим киласман. Чунки шуларнинг даддаси, ишончи, беминнат кўмаги туфайли Юртошибимизнинг Фармони билан кутлуг мукофотга лойик кўрилганимнинг ўзи мени янада фаолорк ишлашга давлат этади. Ҳамиша ният қиласман, илоё, ўйимиздан ҳам, маҳалламиздан ҳам хайр-барақа, тинч-тотувлик аримасин! Хонадонларимиздан ташкарига факат яхши гап-сўз, хабарларгина чиқсан!

Нигора РАХМОНОВА,
«Оила ва жамият» мухабири

✓ Қишлоқ ҳаёти

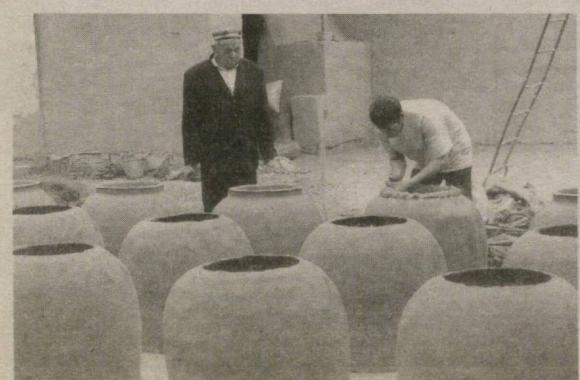
ТАНДИР ТЎЛИБ ЁПИЛСА НОН...

— Ҳой, тандирни яхшилаб қизитгин, болам, ҳали кури-мagan, кечя ўрнатдик.

— Ие, ие, янги тандирлар муборак! Кимдан олдингиз, кўшини?

— Оққурғондаги Абдулҳамид аканинг тандиридан ўтадиганинг йўй. Ўн-ўн беш йилга чаям өрлилиб кетмайди. Жуда пишик ишлов берилган...

Ҳалкимизнинг ажойиб одатлари бор-да: яхши ният билан ўшилласак, энг аввал ўчоқ-

тандир қуриб, кейин пойдевор кўямыз. Ва табиики, эринмай кеरда, кимнинг ясаган тандирни сифатли, чидамли эканлигига суршиштаришмиз ҳам.

— Асли Фарғонанинг Бувайдасида туғилиб ўстганиман,— дейди Абдулҳамид ақа биз билан сухбатлашаркан. — Эсимда, 13 ўшларимда эди-ёв, отам рахматлиқдан кулолчилик ва тандир яшаш сир-асрорларини ўрганганман. Тақдир экан, 1968 йилларда мана шу ҳунарминг ортидан Оққурғонга келиб қолганимиз. Ҳудога минг қатла шукурки, она тупроқ одамни эъзолайди, деган ҳикматли гапнинг исботини шахсан мен ўз ҳаётим мисолида кўрдим. Аслида ҳаммамизнинг ҳам ризқ-насибасиги шу замин билан чамбарчаси боғланган. Лекин мен умрим бўйи шу мукаддас тупроқ билан тиллашаман.

Аввалига ҳархамонимиз бўгансўларини нега чукур ҳаяжон билан айтиётганига унчалик эътибор бермадик. Кейин эса у кишининг ўзлари сеқин ҳовлиларидан тандир яшас учун тайёрлайтилган лойларни бирма-бир синчиклаб ушлаб, кўздан кечирганини кўргач, ҳалигина айтган гапларининг мъносини англадик.

— Тандирчи ҳеч қачон кўл учда ишламаслиги керак. Ҳамма соҳадам шундай ўзи, лекин бизнинг тандирчиликда бирорни алдаган иккиси дунёдайм кўмарамиди,— дега гапида давом этди оташон. — Устоzlарим айтарди: «Абдулҳамид, тандирлор тупроқни Фарғонадан тополмасанг, Қамчик довонидан наридан бўлсаим олиб кел, ана шунда сенга одамлар раҳмат дейди». Биласиз, тандирга ишлатидаги тупроқ шурбас, тамом, бир ҳафтагам янгим этмай ёрилади. Асл тупроқ ширавли, каттик ва ёпишқос булиши шарт. Ишловидан эринмаслик керак. Тандир лойига кўй, эчкин жунларини танлаб солиши керак. Айримлар бирон жойга бориб келса, бирорвонларнинг курган уйи, минган мосини, боксан молларига қарайди. Мен эса яхши тупроқ излайман...

Яна бир ибрatriat жиҳати, Абдулҳамид аканинг хонадонида бир ҳафта-ўн кун давомидаги тайёрлантган сомса тандир, катта новвой, ширмон, гижда, түй, ўй ва ўчок сингари ўнлаб турдаги пишик ва сифатли тандирлар бор-йўғи бир-иккиси кундабек ўз харидорларига эга бўлар экан...

Дарвоке, кайтаёттанимизда кўни-кўшиларидан ўшилтадик. Узоқ йиллар шу маҳалла оқсоқоллик килган Абдулҳамид аканинг жонкяурлариги туфайли бу худуд анча бориб ўтган, боғлар, қариялар учун гузар бунёд этилган ҳамда дегари ҳар йили унинг ташаббуси билан маҳаллада Мустакиллик ва Наврӯз айёллари муносабати билан тантанали байрам дастурхонлари тузалиб келар экан. Қолаверса, Абдулҳамид аканинг яхши барои сабабли амали ҳақида ўшилтиб, кўнглимиз таъзидай кўтирилди: уста ўзининг уч нафар олий маълумоти фарзандлари (Хайримисо – маҳалла фуқаролар йигинида диний маърифат ва маънавий ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, Муқаддасхон – тумандаги Қишлоқ ҳуқамлик касбхунар коллежида ахборот-ресурс маркази раҳбари, ўғли Ҳожимжон эса ичики ишлар соҳасида ишлаб, нафакага чиқсан) қаторида уч нафар етим болаларининг ҳам уйланиб, уйли-жойли бўлишиларига яқинда кўмас берган экан...

Робинисо АШУРОВА,
Тошкент вилояти.

МАХМУД НОМОЗОВ:

ОВОЗИМ ТОГЛАР

ОРАСИДА ҚОЛИБ КЕТМАДИ

— Махмуд ака, ҳали қышнинг чилласи чикмасданоқ бозорларда сумаляк пайдо бўлибди. Оиласизда Йилбошига муносабат қандай?

— Тошкентга 1993 йилда кўчиб келган бўлсан, бирор марта ҳам қанда қимай сумалай қўйганим. Айниқса, ўз ховли жойимизга эга бўлгач, бу айланани кенгрок, яъни кўни-кўшилар даврасида давом этирашимиз. Ўзим гоҳ ижодий сафарларда бўлмамон, гоҳ расмий тантаналарда қатнашишим бор, лекин шунга қарамай дошқондан, албатта, сумалак қайнатилиди. Бу бизнинг оиласиз учун удумга айланб қолган.

— Яқинда куда-андали бўлибсиз, деб эштидик. Аслида санъаткор ҳалки жуда таъсиричан бўлади. Қиз узаттаётган оталарнинг йиглаши ҳақида эса ҳатто қўшиклар ҳам кўйланган.

— «Йигладингизми?» демокимисиз. Йўқ, ўзингиз айтинг, нимага кўз ёш тўкиш керак? Аксинча, суюниш керак-куота! Тўғри, қизимни узатаётганимда янгангиз, опа-сингилларим роса йиглаши. Чунки қизим ономизнинг энг тўнгич ва суюми набираси эди-да! Шу боис ҳам уни аммалари, амакларининг барни яхши кўриб, ардоқлаб, эраклашарди. Аммо умид билан ўстирган фарзандимни бахтли, саодатли бўлсан, деган ниятда узаттаётган эканман, кўксими тоғдай кўтариб туришим керак эмасми? Шундай бўлди ҳам. Шахсан мен бу азалий месросга сунядиган бўлсан, кўз ёш қилишга арзирли кеч бир асос топломайман. Бониси, биринчидан, кўёвнинг поччаси ва аммаси билан кошу кўзедек яъни қўшилармиз. Яхши-ёмон кунларимизда ҳамиша бир-бirimizга тиргак бўлганимиз. Шундай инсонларнинг жиёни ёмон йигит бўлармиди? Бундан ташҳари, узокни ўйлаган оталарга ўхшаб мен ҳам қизимнинг тақдирини ҳал этишида таваккалчиллик килганим йўқ. Бу масалани иккита тараф кенгашиб, бир-бирларига маъкул бўлганидан кейингина менга билдиришган. Қизимнинг гарчи бироз узоқка келни бўлб үзгаётган бўлса-да, нари борса, 20 кун, бир ойда кўёви билан яна пойтагта қатиб келишини билганим учун ҳам йиглемадим. Худога шукрли, кўнглил амдалабди, кудаларим ҳам ўзимиздек содда-самимий одамлар экан.

Менимма, боща оталар ҳам имкони бўлса ҳеч қачон йигламаслиги керак. Чунки ота у ҳар қандай вазиятда ҳам чинордек адл турса яхши-да. Ахир, ота ийгласа, қолланлар хадсек учмасми?

— Уч қиз, бир ўзингиз бор экан. Эл назаридаги қўшиклиниң фарзанди эканлиги ўзингизни сал талтайтириб юбормаганини ишқилиб?

— Ўзим айни пайтада Иктисолидиёт университетининг магистратурасида таҳсил олайти. Унинг жиддийлигига базизда ўзим ҳам ҳайрон қоламан. Мана, мендан киёс: сочиними ўстириб юраман, чиройли кийинишига қизиқаман. У бўлса бутунлай аксим. Доим сидирга, одмирок костюм-шымда, сочи калта кузалган ҳолда юради. «Бундай тенгдошларингга ўхшаб кийинсанг-чи?» деб ҳам гоҳида концертларим учун таникли мөдделерлар томонидан тикирган катор- катор лиboslarimni ҳали ўзим киймай туриб, унга иланаман. «Ол, истаганинг танлаб кий» дейман. Кўнмайди. Фирт, ўзномига муносаб, иктисади. «Ота, орти-

Юртимизда баҳорнинг илк насимлари эса бошлаганида, айниқса, куну тун тенглашаётган палла — Наврўзи олам тўрт тарафга ўз сепини ёйётган лаҳзаларда кенг ва бепоён дала-кирлар, тогу тошлар багридан юракларни сел қылувчи чанковуз садолари эшитилаётгандай туялади. Ана шунда беихтиёр кўнгил миллий оҳангур терма-лапарларнинг чин маънода моҳир ижрошига айланган Ўзбекистон ҳалқ артисти Махмуд Номозовнинг ҳалқона қўшикларини кўмсайди. Бу муболага ё мактоб эмас, лекин бу хондана хонишларида ўйгонаётган кенглилар, бетакор қишлоқ манзаралари, ёшликтинг ўтлиғи нафаси бор бўйи билан намоён бўлади.

МАХМУД НОМОЗОВ:

ОВОЗИМ ТОГЛАР

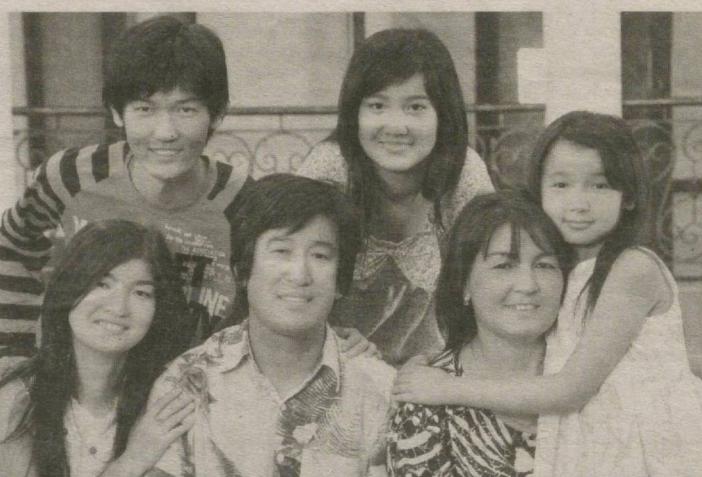
ОРАСИДА ҚОЛИБ КЕТМАДИ

ча дабдабанинг менга нима кераги бор?» дейдий очиқасига. Ваҳоланки, ўша кийимларни кўнглил учун кийиб кўрса-да, ўзига жуда ярашнанини билб үзради. Аммо «уртоқларим бунақа кийинишмайди, устидимда кулишмаси тагин», дейдий очиқасига. Бир томондан, ишонинг, сиртимда билдириласам ҳам, лекин барабир унинг оғир, босик йигит бўлиб улгаётганидан ич-ичимдан севинич кўяман. Ўғлим билан дўстоно, уртоқлардай очишиб кам гаплашамиз. Билмайман, ўтамизда сезилар-сезилмас масофа бор. Аммо унга ўнга келганда «ҳар доим ким билан бўлса-да, самимий муносабатда бўл, Махмуд Номозовнинг ўғли эканингни ҳам эсдан чиқарма» деб тайинмайман. Насиб этса, бу йўл-йўрикларнинг мөвасини вакт кўрсатади.

— Ҳақиқатан ҳам, кўпчилик отоналар ўғил фарзанднинг биринчи

ланки, ўша пайтларда ҳам арзимаган бир пардоз ёки бошқача бичим ёки рангдаги либос эркага аёлларни ёшартириши мумкин эди-ку!. Ва бу, албатта, уларнинг айби эмас. Шунчаки одамларга ўз гўзлilikларини асрар, унинг умрини узайтиришига етари имоният бўлмаган, холос. Қолаверса, киши чиройли, ҳам ўзи, ҳам атрофдагиларга хуш ёқадиган кўришига эга бўлишга ҳаракат килса, бунинг нимаси ёмон! Мен ёши, жинисдан катьиий назар, ўз ташки кўриниши, саломатлигига жиддий эътибор беришига ҳаракат киллаётганинларни кўрсам, қандини урсин, дейман. Ахир, инсон ҳар нарсадан гўзаллик изламоги керак.

— Сизнинг бундай замонавий қарашларининг ижодингизда ҳам акс эттаётгани кўриниб туради. Масалан, кейинги пайтда яратган бир неча қўшикларингизда бирор «олифта»

оҳанглар сезилмокда, шундай эмасми?

— Яхши биласиз, ижодимни ҳалқона фольклор қўшиклари билан бошлаганман. Асосан Сурхондарё термаларини кўйлаганимиз. Аммо, бизларни дарров қабул килишмаган. Биргина, «Гуллари» қўшикимиз беш йилгача Бадийи кенгашлардан ўтломай, қайтаверган. Тушунман, бунинг ҳам ўзига хос сабаблари бор эди, албатта. Чунки бир замонлар қўшиклида масалан, мақом фақат саройда, опера, хор чорковда айтилганидек, бизда Фарона-Тошкент, Самарқанд-Бухоро, Коракалпогистон-Хоразм йўналишлари мавжуд эди. Аммо бир ҳақиқитни тан олайлик, қўшиклар қадим замонларда ҳам фақат саройларда яратилмаган. Чўпоннинг ҳам ўз ашуласи ё ўйини, кетмончининг ҳам хироғайни бўлган. Буларнинг ҳаммасини дашт қўшиклиги дегим келади. Чунки биз илк ашулаларимизни айтиган пайтларимизда қўпчилик таажхубланган, сизлар ўзи кайси тилда қўйлаётгансиз, на қозоқча, на ўзбекча, деб ғапларни ҳам эшигттанимиз. Азалдан маълумки, санъат миллат танламайди. Бизнинг вазифамиз, бу кўт асрлардан берун ўз ҳалқимизнинг юрагидан сизаб чиққани ёки бошқа миллат-элатлардан кириб келганим, бундан қатиъй назар, яхши оҳангларга ҳамоҳанг раввища ўз миллийлигимиз, икчи кечинмаларимиз-

ГУРУНГ

дан келиб чиқиб ёндошишимиз керак эди. Қолаверса, киши ўз туйгу-кечималарини ифодалашада танланадаётган оҳанг, наво бутунлай ўзгача бўлиши мумкин. Аммо энг мухими, ана шу туйғуни, дардни етказа билишидир. Санъаткор факат бир йўналиш, бир оҳангда куйлаб қолмаслиги, тинмай ўзини синаши, пишиб бориши керак.

— Негадир кейинги пайтларда ижодингизда бирор сокинлик юзага келгандек...

— Аксинча, мусикий фаолиятимда янги бир давр бошланяпти, янгича руҳ кириб келаётпти. Ҳозирги кунда ижод жараёнимиз жуда кизгин паллага кирди. Оддий мисол, яккунда қорақалпок кўшиги «Карындас» (билизизи, мени ҳаянга солганинг «қарындosh» сўзини бирор кенгрок маънода кўллаймиз. Аммо уларда йигитлар ўз опаси ё синглисигатни нисбатан ана шу сўзни ишлараткан)дан тасъирланади, «Опа-сингилларимга» деган янги кўшик ёздим. Бу хонища масалан,

**Ҳикмат бордир, қизнинг йўли
қилдан нозик,
Иқболинг ҳам пешонангдай
бўлсин очиқ.
Ногоҳ сенга ёғдиранда
тақдир тошин,
Қалқон бўлиб қайтарайин
опа-синглигим,**

— деган ниҳоятда кўнгил тасъирланадиган жумлалар бор.

Ўша сиз «сокинлик» деб айтигандавр ичиди 23 та янги кўшик ва 5 та клипдан иборат янги альбомимни муҳлислар эътиборига ҳавола этиш арафасида турибман. Бу альбомда муҳлисларим билган ва бильмagan Махмуд Номозовнинг қўшиклиари жамланган. Унда мактанишга йўймангу, ҳеч бир гуруҳ ёки табакага мўлжалланмаган ҳалқона қўшик ва ялалардан тортиб, кишини чуқур ўйга толдирадиган, одамнинг ўзи ёлғиз колганида жимгина, берилиб тинглайдиган қўшиклигарча жамланган.

— Таркорлашнинг ҳожати йўқки, сиз эл назаридаги санъаткорсиз. Бу сизга қандай маслиятни юклайди?

— Ёшлигимда ҳалқимизни суюкли ҳофизу хонандалари икро этган кўй-қўшиклиари тинглаб, ўзимча хаёл сурардим. Улар менинг болалик тасаввуримда кўл етмас чўққилар, овозлар етмас тоглар бўлиб кўринарди. Жуда ҳавасим келар, «эҳ, мен ҳам насиб этса қўшикли бўлиб, шулардай кўйлай олар-миканман?» деган орзу сира тинчлик бермасди. Яратганинг қарами кенг экан, аввал кўхна Сурхон тупроғида, кейин эса чин маънода ижодий мухит кайнайдиган пойтахтдаги узоқ йилик изланиш, бетиним ўкиш, ўрганишлар бесамар кетмади. Шиорона айтигандан, овозим тоглар орасида қолиб кетмади. Озим-кўпли, менинг қўшиклиарни тинглаётганди содик ва зуко шинавандаларап олидада ҳар доим қарздорлигигимни хис килиб яшайман. Мен ҳар доим бир нарсага шукронга айтиман, пешонамга яхши инсонлар, ижодкорлар билан маззали килиб ишлаб насиб этган экан. Ким билан ҳамкорлик қилган бўлсан, оддий муҳлислар тортуб, иктидорла бастакро мусикичиларгача ҳаммасига тассанно дейман. Бу гапларни нега айтиялман?

Чунки шуларнинг беминнат ва беғараз ёрдамлари туфайли шундай улуғ эхтиром, унвонларга эришдим. Ўйланг, ёғлиз ўзим ҳеч қачон қўшикличилик санъатида, айниқса, рақобат ҳаддад ташҳари кучайган бугунги кунда ўз йўлим, йўналишишимин топишис осон бўлмасди. Шу боис, аввало биз санъаткорларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаб, руҳлантириб турган Юртошимишга ҳам минг раҳмат. Энди Ўзбекистон ҳалқ артисти деган шарафли номни оқлаш учун тинимиз ишламиш яхши керак. Яна, бундан ташҳари яна бир нарсанни унутмаслик керакки, санъат йўли мурakkab ва оғир бўлса-да, унда бир ҳафта ён қунинг танаффус қиласман, дессаниз шаксиз ютказасиз.

**Дилфуз ҚАЗИЕВА
гурунглашди.**

АЖРИМНИ ЎҚИБ, ҚИЙНАЛГАН АЁЛ

Эр бир томондан "йўк, ўламан саттор, бундай хотин билан яшолмайман" деса, иккинчи ёддан аёт кўзлари тўё ёш билан"майли, уч боламин ҳам ўзимга колдиринглар, бир илож қилиб боқиб оламан, факат ажратинг" деб турса, унинг учун бошқа йўл қолмайди. Нима қиссин, ниҳоят суд ажримни ўқиди...

Чунки сұхбатдошимиз бўлган бу аёл — Мунавархон Усмонова фуқаролик ишлари бўйича Кўкон шахар судининг раиси.

— Мунавархон опа, сизларға фуқаролар кўпроқ қандай масалалар бўйича мурожаат этишгани?

— Албатта, ҳаёт ҳеч қачон бир маҳомда кечмайди, табиики, ҳар куни қандайдир ўзгариш, муаммопайо булиши табиий ҳолат. Шунга кўра бизнинг хузуримизга келаётган юртдошларимизнинг даъво аризалири мазмунин ҳам турилча. Яъни оилаславий, тадбиркорлик субъектлари ўртасидаги низолардан тортиб, меҳнат шартномалари билан боғлик, уй-жой, ворислик хукуки, фуқаролик шаъни сингари қатор даъволовардан иборат. Бир-биридан кескин фарқ қиливчи бундай мурожаатларнинг мазмун-моҳияти ҳам турличадир.

— Газетамиз йўналишидан келиб чиқиб айтадиган бўлслак, ҳудудаги оилаславий низолар даражаси қандай?

— Агар ўзаро ажримлар, мол-мулк можароси бўйича оладиган бўлслак, кувонарни ракамларни кептириш мушкулор. Нега десанлиз, кейинги пайтларда ахралиш ҳолатлари афсуски, сезиларли даражада ошганлиги кузатилмоқда. Умумий ҳолатдан келиб чиқадиган бўлслак, Кўкон шахрида биринчя ярим йилликда никоҳни бекор қилиш билан боғлик кўрилган иш 350 тани ташкил этган бўлса, Дангарга, Учкўптик, Бувайдга туманларидан ҳам бўйраскачилар кўнгилдагидек эмас.

— Бунинг сабаблари нимада?

— Биринчи ва энг асосий сабаб, келин-кўёвларнинг мустакил ҳаёт қуришга тайёр эмаслиги билан боғлик, Тасаввур

қилинг, келин 17 ёшида турмушга узатилган, кўёв ҳам нари борса 18-19 ёш оралиғида. Иккаласининг ҳам на касби, на бирор тайинли кунарни бор. Ажримлари эса ота-онасининг кистови билан ўланланганини очиқасига тан ҳам олади. Келинлар эса йигирмага етмасданоқ тез-роқ узатиб юбориши пайтага тушган ва охир оқибатда "бекор шошган эканиз-а, кизимиз ҳали рўзгор қилишга тайёр эмас экан" деб афсус чекиб ўтирган айрим узокни ўламайдиган ота-оналарнинг касрига колганидан нолиди.

Дарвоқе, ўрталаридағи никоҳни бекор қилиш билан фақат ёш оиласлар мурожаат қилаётганий йўк. Аксинча, улар орасида 15-20 йиллаб бирга яшаган, 3-4 нафар фарзандлари бор, ҳатто неварали одаллар ҳам учрайди. Кейинги вактда яна бир галат ҳолат қўзга ташланяпти: яъни аввалилари билсангиз, кўпроқ эрраклар ахралиш масаласида "ташаббускор" бўлишарди. Энди эса бунинг акси — аёлларнинг "ажрашаман"га тушаётгани рўй бераяпти. Бу борада ҳам кузатув, таҳлиллар олиб бордик. Маълум бўлишича, бозор иқтисодиёт шароитидан ўзини озигина тиқлаб олган "бойвачча хоним"лар, яъни тадбиркорликка аралашган айрим аёллар томонидан ҳам худо шундай мурожаатлар тушиши кўтапганини аниқланди. Бу ҳам кишини ўйга толдирадиган ҳолат.

Ўтмишини эслайлик, бизнинг боболаримиз, момо-бувиларимиз ҳар қандай замонда ҳам ОИЛА ШАҲНИНИ ниҳоятда мурожаатларни бекор қилиш билан боғлик, Тасаввур

фарзандларни тирик етим килиш хақида ўйлашмаган ахир! Ҳозирчи? Ҳайрон қолосан киши, шундай тўқчилик, фаровон замонда яшяпмиз. Ҳалоғ йўл билан ризкасиба топган одам бойимоқда, ўйлар куряпти, корхоналар оча-япти, одамларни иш билан таъминлашти, қандини урсун! Лекин бундай қимсаларнинг тўқчиликка шўлук килиши, энди ортиқча да. Шунинг учун, айниқса, оилавий низолар билан боғлик, «иш»ларни кўраётганимизда бу масалага жуда масъулнинг билан қарашга ҳаракат қиласламиз.

— Кўпинча одамлар орасида "эр-хотиннинг ўртасига аралашиш" масаласига жуда эҳтиёткорлик билан муносабат билдирилади...

— Бу бизнинг бурчимиз, қолаверса, қонун ўз номи билан қонун-да! Унинг олдида ҳаммамиз тенгмиз. Шу боис, оилаславий масалага лоқайди муносабатда бўлиш будун-коидага ҳам, вижденимизга ҳам тўғри келмайди. Шунинг учун ҳар қандай ҳолатда ҳам судлар холис бўлишлари, оки оқ, корани қора дейшиш шарт.

Ахир, биз ҳам эр-хотинлар ўртасидаги никоҳни бекор қилиш тўғрисидаги ажримларни қабул қилиш, эълон этишдан аввал етти марта ўлчаб, кейинги кесамиз. Оталиқ, оналик шаъни, қадриммати, фарзандлар тақдирни эргатага не кечади, эр-хотин шунданд кейин, оила ва жамиятда ўз ўнини, баҳтини тобиги кета олармикин? Бу ҳам жиддий масала. Шунинг учун айтмоқчиманки, мен аксарият ҳолларда эр-хотинлар ўртасидаги никоҳни бекор қилиш билан боғлик ажримларни ўшишда жуда қийналаман...

— Суд ажрими ўқилгунича ёки

ОИЛА ШАҲНИ – МУҚАДДАС

кеин ҳам ярашиб кетиши ҳолатлари бўладими?

— Бундай воеалар учраб туради. Иккитомон ҳам жаҳл устида ёки арзимаган сабаблар туфайли судга мурожаат қилганидан кейингина ўрталарида кечганд ҳаёт йўллари, кўзлари жовдираф, бири оилаславий кўраман" деса, иккинисининг эса "отажон, ажрашаман" деб турса, ёки бўлмаса бизнинг, ўз яқинларининг насиҳатлари таъсири эттач, яна "ярашамиз" деб колиши. Ана шундай пайдай кувонин кетаман. Биласизми, шу куни мен уйимга, тўрт фарзандим ёнга күшдай учборман. Бир оиласи бузилиб, тўзғиб кетишдан асрар колдик-ку, деган таскин кўнглимни кўтаради. Қанийди, ҳамма оиласлар тўкис, тинч-ахли яшаса, бизларга ҳам бундай аризалар келмаса, қандай яхши бўларди, деб оруз қиласман. Лекин на илож, буни ҳаёт дейдилар...

“Оила ва жамият” мухбири
Noila XOLMATOVA сұхбатлашы.
Фарғона вилояти.

ҲУҚУҚБУЗАР БОЛА... унутманг, у бизга бегона эмас!

Ҳалкимизда «Бола ети ёшга-па подиши бўлади, унинг барча талаб-истаклари, хошишларни сўзсиз бажо келтириш лозим, 14-15 ёшгана эса уни низолдек авайлаб парваришлаб, меҳнатга ўргатиш керак. Шундагина болада ҳаётин кўнкимга ҳосил бўлади. Бундан ташқари у билан дўстдек мумоалат кўлиш керак», деган фикр кўп бора айтилди.

Кўриниб турибдик, бола тарбиясига жуда эрта, яъни гўдак пайтидаёқ киришиш лозим экан. Аксинча, унинг хошиш-истаклари, сўзсиз бўйсуншиб, бажараверсак у худбин, такаббур бур бўлиб ўсади. «Сут билан кирган, жон билан чикади», деган тарларидек, гўдаклигига олима-мукъдатларни шурига синган бола кўпол, инжик, истаган нарсасини кўлга киритишга иштиёки кучли бўлиб ўсади. Бу ўз навбатида «девиант» (жамиятда қарор топган тартиб қоидалардан четта чиқиш, яъни жинончиллик майоли) хатти-хараратининг шаклланишига олиб келади. Шунинг билан бир қаторда улар жамиятга, унда мавхуд бўлган каттапар эътиборига энг кўп боғлик бўлган қатлам хисобланади. Шундай экан, болалар асосан каттапарнинг айби билан кийин ахволда коладилар, улар тудириган нокуляп вазиятдан чиқа олмайдилар. Ана

шундай пайтда ўз йўлини топломаг ўсмирларни ўғирлик, талончилик, ичкилиқбозлики ва гиёхандлик билан шуғулланувчилар ўзларининг таъсири доираларига тортиб олишиди. Натижада у оиласдан, жамиядан ўзини четга ола бошлади. Бундай ноконуний йўллар билан топилган бойник уларнинг ҳали шаклланиб ултurmagan дунёкашини саёзлаштириб кўяди. Мехнатсиз ҳам яхши яшаш мумкин экан-ку, деган нотуғри тушунча уни ўз домига тортиб бораверади.

Ана шундай пайтда ота-она, мактаб жамоаси, жамоатчилик, маъмурӣ органлар хўшерлик килмаса, бу ҳолатга эътиборсиз бўлса, кейин кечикиш мумкин. Текинхўрлик, товламачиликка берилиб, охир оқибат жиноят кўясига кирган ёш ўсмири бу иллатлардан тозалаш анча мушкун кечади. Аксар ҳолларда уни тарбиялашга қаратилган чоралар иш бермайди. Ҳуш, бундай вазиятда ким ютқазди? Биз, сиз ва албатта жамоатчилик!

Демак, ёшларни соғлом турмуш тарзига қўйтариш, уларни турли ёмон иллатлардан халоғ бўлишига кўмаклашиш, жамиядан ўз ўнини топлишини таъминлашдек мухим ишда нафасат педагоглар, жамоат ташкиллари, хукуқни муҳофаза

кишилорнага, балки ҳаммамиз, ҳар биримиз масъулмиз.

Ижтимоий тадқиқотлардан маълум бўлишича, оиласла жисмоний куч ишлатиб тарбиялашга уриниш барча замонларда

ҳам салбий оқибатларга олиб келган. Ўсмирга жисмоний жазо чоралари кўлланилганда у аввали жисмоний тазийикдан ҳандай бўлса-да, кутулиши ўйлади. Бу йўлда ёлғон гапириши, олдинига ўзини тавба қўлгандек

✓ ТАРБИЯ МАКТАБИ

тутиши мумкин. Аммо кейинчалик имконият топди дегунча, «ут олиши» ҳам турган гап. Бундай болалар агар мактабда ҳам оиласидек ҳолатда дуч келса борми, унда ҳаммани ёмон кўриб қолади. Уни яхши ниятда тўғри йўлга бошловчиларга ҳам ишонмайди. Ана шунда болада тескари хатти-харакат кучая боради.

Демак, ота-оналар болаларни ўшлик пайтиданоқ қалбига эзгу туйгуларни сингидиришлари, нима яхшию, нима ёмон эканлигини астойдил тушунтиришлари керак. Агар ҳаракатлари кўнгилдагидек самара бермайтанини сезсалар, руҳшунласпрага мурожаат қилишлари лозим бўлади.

Яна бир мумкин жиҳати, фарзанд тарбиясида маҳалла фаолларининг ҳам ўрни бекиён. Чунки ҳар бир хонадонданаги вазиятни улар яхши билишади. Агар қайсиидир оиласда болалар қаровсиз қолаётган, уларга жисмоний ёки бошқача кўринишда тазийик ўтказиладиган бўлса, зудли билан чора кўришлари, ўсмир манфаатини хўмоя қилишлари зарур. Чунки бу борада мамлакатимизда барча хукуқий асослар яратилган, Ўзбекистон Республикасининг бир қатор кутишида ғизматишига, шунингдек, ўтган йили қабул тўғрилган «Бола хукуқларининг кафолатлари тўғрисида» яхшини ҳам ўз ифодасини топган.

Демак, жамиятимизнинг фаол, билимли, маданиятили ко-

мил кишисини тарбиялаш учун аввало оиласда мухит яхши бўлиши шарт экан. Яъни тарбиячи ота-оналарнинг даставвал ўзлари тарбия кўрган, болага намунали хули билан ўрнак бўла оладиган бўлиши талаб этилади. Масалан, ота ёки она ичкилик ва тамакининг заҳари ҳақида гапиришаю, ўзлари сигарет чекиб, спиртли ичимлик истешмай қилишса, бола уларнинг гапирига ҳаммада ишониши мумкин? Тарбиячи билан тарбиянувчи ўртасида ўзаро меҳр-муҳабbat бўлmas экан, килинган ҳаракатлар зор кетаверади.

Бизнингча, бола тарбиясига таъсири этадиган тўртта асосий омил бор. Биринчиси — **ижтимоий мухит**, иккинчиси — **атроф-муҳит**, учинчиси — **ирсыят**, тўртинчиси эса **тарбиядир**. Масалан, бола оиласда ҳандай шароитда ўсса, фикр доираси ҳам ақлий ва жисмоний жиҳатдан шунгя яраши ривоҷланади. Атроф-муҳит ҳам боланинг ўсип ривоҷланишида катта роль ўйнайди. Инсоннинг камол топишида ирсыят, яъни генлар ҳам ўзига хос вазифаларни бажаради. Аммо юқорида санаёт ўтилган омиллар орасида боланинг физиологик жиҳатдан ўсип ривоҷланишида барча хукуқий асослар яратилган, Ўзбекистон Республикасининг бир қатор кутишида ғизматишига, шунингдек, ўтган йили қабул тўғрилган «Бола хукуқларининг кафолатлари тўғрисида» яхшини ҳам ўз ифодасини топган.

Рахматилла МУСУРМОНОВ,
педагогика фанлари
номзоди.

Карим РИХСИЕВ,
иммий тадқиқотчи.

МУТАХАССИС МАСЛАХАТИ

НОГИРОНЛАР БИЛАН МУОМАЛА ҚИЛИШНИ БИЛАМИЗМИ?

(Давоми. Боши
үтган сонларда)

Еттинчи тавсия:
Гиперкинези бўлган
одамлар

Гиперкинез – кўпичча болалиқда боши миянинг фажаллиги, ревматизм, бosh мия жароҳати оқибатида пайдо бўлади. Бунда тана, кўл, оёқларнинг ҳаракатлари тұхтосиз ва тартыбсиз бўлади.

Гиперкинез бор одам билан гаплашганда, беихтиёр ҳаракатларига эътибор берманг. Бирдан ҳаракат қўлса, чўчиманг. Гапларига кулоқ соили тураверинг.

Унга ёрдам бераман деб, атрофидагиларнинг эътиборни жалб қўлманд. Баъзан уларга бошқаларнинг ёрдами халақит беради.

Дастурхон атрофида кўл ҳаракатини идора қила олмайдиган одамдан қандай ўтираса куляй бўлишини, унга қандай идиш кераклигини сўранг. Агар унга ёрдам зарур

бўлмаса, холи қолдиринг. Ошхонада ёки дўконда чўнгатидан ҳамённи олиб, хисоб-китоб қилишини ёки харид килинган нарсаларни халтага солишини сўраса, имтиносини хотиржам бажаринг.

Транспортда унга ёрдам керакми-йўкми, албатта, сўранг.

Гиперкинези бор одам қаттиқ ҳаяжонланса, ёғи ёки кўли бирдан кимрилаши мумкин. Карши фикрингиз бўлса, очик айтаверинг. Лекин, «Майли, сизники маъқул, фақат ҳаяжонланмаг, имтинос» қабилидаги сўзлар унинг асабини бузади.

Саккизинчи тавсия: Руҳий муаммолари бўлган одамлар

Рухияти ўзгариб турадиган одам – ақли заиф дегани эмас. Шунчаки, бундай одам ҳаётда оғир мусибатни бошидан кечирган, қалбидаги оғир жароҳат қолган бўлиши мумкин. Унинг атроф-мухитга нисбатан ўзига хос қарашлари (адолатсизлик-

ка қарши нафрот, одамларга лоқайдлик, меҳрға интизорлик, ҳавас ва бошқалар) бўлиши мумкин.

Руҳий қасал одамлар мөддий ёрдамдан кўра, кўпроқ меҳрға, самимий муоммалага муҳтоҳ бўладилар. Улар шовчин-тўполонни кўтара олмайди. Шунинг учун тинч, осоишиша жойида гаплашинг, мулоқотдан даррор ҳулоса чиқаришига шо-

шилманг.

Агар у билан тил топишсангиз, ўзини жуда яхши тутади.

Уларга доим дори-дармон бериб туриши керак, деган фикр ҳам тўғри эмас.

Руҳий қасал одамлар лаёқатсиз эмас, одатда улар жуда иске төдодли бўлиб (бу тарихда кўп

марта ишботланган), меҳнатга ташна бўладилар. Ҳатто, энг оғир ишларни ҳам осонгина бажаришлари мумкин.

Нима яхши-ю, нима ёмонлигини ажрати олмайди деб ўйлаганг.

Агар беморнинг асаби бузила бошласа, қандай ёрдам кераклигини сўранг. (Кўпинча улар бирон-бир яқин одамни кўришини истайдилар.)

Руҳан ҳаракатишининг асабига тегманг, ҳазиллашманг, оқибати яхи бўлмайди.

Тўққизинчи тавсия: Иммунитет танқислиги вируси юқкан одамлар

Иммунитет танқислиги вируси бор одамларда иммун тизими заиф бўлгани учун бетоб одамлар билан сұхбатлашишига йўл қўйманг, юқиб қолиши мумкин (ёки огохлантиринг).

Кўл бериг сўрашганда иммунитет танқислиги вируси юқмайди. Шунинг учун, ундан ирганиб, ўзингизни олиб қочманг. Дардан қўрқмаслигини айтсангиз, бемор самимий гаплаша бошлади.

Савол беришга уялманг, хотиржам туринг. Чин дилдан гапирсангиз, уни тушу-

нишга ҳаракат қилсангиз, у ҳам сизни ҳурмат қула бошлидиди. Ўрни келганда самими ҳазил-мутойиба ўзаро муносабатларни мустаҳкамлаши мумкин.

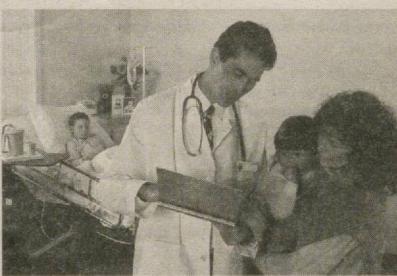
Үнинчи тавсия: Пакана одамлар

Бўйи паст одамга беписандлик билан қараманд. Ёш болага гапиргандек гапирманг.

Уларга куляй шароит яратишга ҳаракат қилинг. Истаган вақтида буюмларга кўл узатиб олишлари ва фойдаланишлари учун ёрдам беринг.

Бўйи паст одам билан узоқ вақт сұхбатлашганда ўтириб олинг.

Шокир ҚОСИМОВ, тибибиёт фанлари номзоди, невропатолог-шифокор.

САЛОМАТЛИК СИРЛАРИ

ТОВОНИНГИЗ ЁРИЛСА...

Кўпчилик аёллар товони ёрилишидан азият чекишиади. Ваҳоланки, буни уй шароитида ҳам даволаб олиш мумкин. Факат оғизига кунт ва ҳафса қилсангиз кифоя. Оёқларингизни 15 дақика давомида совунли илик сувга соили ўтирасиз. Кейин эса товонингиз ёриклири орасидаги кирларни яхшилаб ишқалаб тозалайсиз. Ювиб-чайиб бўлгач, қуришиб артасиз. Сўнг озиқлантирувчи крем сурти, целло-

фан билан ўрайсиз-да, устидан қалироқ пайпок кийиб оласиз.

Бу мулола-жани кечк-урун бажарсан гиз

самаралироқ

бўлади. Бир соатдан сўнг целлофани олиб ташлаб, товонингизни ишқалаб уқалайсиз. Ушбу мулолажани ҳар куни ёки ҳафтада иккى марта тақоррласангиз, анчадан буён қўйнаб келаётган муммодан халос бўласиз.

ҚЎЛҚОПНИ ЁҚТИРМАСАНГИЗ...

Резина қўлқоп қийиш сизга нокулай бўлса, томорқада ишларни ёки уй тозалашни бошлишдан аввал кичкина совун бўлагини олиб, бироз наимлаб тирнокларингиз орасига, унинг атрофига совун қолдиқлари ўрнашганича яхшилаб сурти чиқинг. Тирнокларингиз орасидаги совун қолдиғи кирва микроблар ўрнашиб қолишидан асрайди. Ишдан сўнг, ифлосланган кўллар ювилганди, кири тезда тўкилиб тушади.

Ҳамроҳон МУСУРМОНОВА тайёрлади.

(Давоми. Боши ўтган сонларда.)

ЙОГА ВА САЛОМАТЛИК

Кейинги ўн йилликлар давомида омма орасида йога услугига қизиқиш ортмоқда. Йоганинг бошқа усуслардан тубдан фарқ қилиши, турмуш ташвишларига қўмилган, доимий стресс холатида юрган кишининг хисми, руҳияти, соглиги ва турмуш тарзига ижобий тъсир кўрсатишни ўз ишботини топмоқда.

Якин-якинча йога тиббиётининг бир қисми сифатида тан олинмаган эди. Аммо кейинги йилларда гипертония, юрак-қон томирлари касалликлари, семириши, бакибият, қандли диагнози касалликларни даволашда, уларнинг асл сабабчиси бўлган психологияк стресслар ва уни бартараф этишида йоганинг аҳамияти ошиб бормоқда. Ақл ва жисм (яъни тана билан) бўлгичлигини тадқиқ этишида йоганинг аҳамияти илмий асосни таъминлаган психо-нейро-иммунологиянин (ПНИ) қашф этилиши, йога тиббиётининг асосий қисмларидан бирин эканлигини ишботлади...

Йога машқларини бажаришда ўзига хос қоидаларига тўғри ва тўлиқ амал қилишади, яъни гавда ҳолатини тўғри тута билиш, пархезни саклай билиш, тўғри нафас ола билиш мавжуд касалликларни даволайди ва жуда кўп холатида олдини олади.

Гулпошша Эргашхўжаева,
тарих фанлари номзоди,
доцент.

BOLALAR DUNYOSI

O'RНАК OLING

SHASHTI BALAND SHAHZODA

Shahzoda Shermuhamedova Yunusobod tumanidagi 117-umumta'lim maktabining 5-“b” sinf o'quvchisi. U sportning akrobatika turi bilan shug'ullanadi va allaqachon qator yutuqlarni ham qo'lga kiritgan. Bu haqda uning o'zi shunday dedi:

— Televizorda gimnastikachi qizlar chiqib qolsa, havas bilan qarab o'tirardim. O'zimcha ularga taqlid qilib mashqolar ham bajarib ko'rardim. Shuning uchun anche o'rganib, tanam egiluvchan holga keldi. Shunda mendagi qiziqlishi sezgan oyim

dadam bilan maslahatlashib, maktabimiz qoshida tashkil etilgan akrobatika to'garagiga berishid. Mana, uch yildan buyon ustozim Farhod akadan akrobatika sirlarini o'rganib astoydil, shug'ullanib, turli musobaqalarda ham qatnashayman.

Ustozimiz har bir mashqni qayta-qayta takrorlatib, xatosiz bajarmaguni-

mizcha o'rgataveradi. Akrobatikada ko'pgina mashqlar kompozitsiya shaklida namoyish etiladi. Bunda bir mashqni ikki yoki uch qiz birligida bajarazim. O'tgan yili poytaxtimizdagi "G'uncha" sport salida bo'lib o'tgan musobaqaqda faxrl ikkinchi o'rinni oldim. Matematikadan bo'lib o'tgan fan olimpiadasining tuman bosqichida ham ikkinchi o'rinn sohibi bo'ldim.

— Ayrim qizlar 4-5 sinfga o'tgach, esdalik daftari tutishadi. Nima deb o'yalsiz, buning yaxshi tomonlari bormi?

Sinfodoshlarim bilan, tushgan suratlarni yig'ib, o'zim uchun albom tayyorlagandan. Ammo siz aytgan daftarni tutishga ko'pam qiziqmayman. Chunki bunday narsalar darslarda chalg'itadi. Menimcha o'quvchilar, uy vazifalarini vaqtida bajarishga odatlanishsa,

yaxshi bo'lardi.

— Yana nimalarga ko'proq qiziqasiz?

— Rasm chizish jonu dilim. Ayniqsa, multfilm qahramonlarini chizib, dugonalarimga sovg'a qilishni yaxshi ko'raman. Sinf sardori bo'lganim uchun maktabimizdagi devoriy gazetalarini ham o'zim chizgan rasmlar bilan bezayman. Umuman, menda zerikishga vaqt yo'q.

O'SPIRINNING DO'STI KIM?

E'tibor berganmisiz, ba'zida ota-onalar bolalarining avvaliga tappa-tuzuk o'qiganliklari, niyotadagi tartibili, qobil bo'lganliklarini, negadir yuqori sinfga o'tishlar bilan ularning fe'l-atvorlarida o'zgarishlar paydo bo'lgani, qo'srs va gap ko'tara olmaydigan bo'lib qolishganidan nolividilar.

Aslida esa o'smru bu paytda o'zini ko'p jihatdan mustaqil harakat qilishga qobiliyatli kishiman deb, his etadi. Shuning uchun u kattalar g'amxo'rligini keraksiz hisoblab, bunday e'tibordan qutilishga harakat qiladi. Ammo hamma vaqt ham u o'zi o'ylagancha ish qilishi mumkin emas.

Shu bois ota-ona bo'yib qolgan bolasini arzimagan xatosi uchun jazolab, ko'yisalar, uning izzat nafsiga tekkan bo'ladi. Bu holatda bola ota-onasidan beziib, uzoqlashishga tirishadi. Qanday bo'lganasi, ularga duch kelmaslikka urinadi. Birga bo'lganda ham ochilib-sochilib gaplashmaydi, «ha», «yo'q» deyishdan nariga o'tmaydi.

Agar ota-ona bolaga nisbatan adolatsizlikka yo'li qo'sya, uni darhol o'zi tuzatsa, xatosiga iqror bo'lsa, bu bola uchun ham, ota-ona uchun ham yaxshi natija beradi. Ota-onaning do'stona va samimiy harakati bola qalbidagi jarohatning tezroq bitishi va boladagi ota-onaga bo'lgan avvalgi hurmatning tiklanishiga ko'maklashadi.

Oysha TO'RAYEVA,
professor.

«Sholg'om» ertagi asosida Toshkent shahridagi 215-maktabning 3-“b”-sinf o'quvchisi Javharbek QODIROV chizgan rasm.

Sahifani Nigora RAHMONOVA tayyorladi

QATRA

BIROVNING HAQI

Botir ertalab nonushta qilgach, maktabga otlandi. Ko'chada ketayotganda, qo'shnisi shosha-pisha o'tib ketdi. Shu payt nogoh cho'ntagidan bir dasta puli tushib qoldi, ammo u buni sezmadni. Botir yerdagi pullarni ko'rib, o'zini yo'qotib qo'ydi va atrofga alanglab qaradi. Hech kim yo'qligiga ishonch hosil qilgach, pulni cho'ntagiga soldi-da, maktabga qarab yugurib ketdi. Darsda o'tirsaga ham o'qituvchisining gaplarini eshitmas, fikri yodi cho'ntagidagi pulda edi. Uni nimalarga sarflash haqida shirin xayollar surardi. Darslari tugagach, ko'cha yuzidagi «Internet klub»ga chopdi. Mazza qilib «Kontr Strayk» o'yandi, muzqaymoq, «xot-dog» olib yedi va

tushga yaqin uygay qaytdi. Kiyimlarini apiltapil almashtirgach, o'zini lohas sezib, krovatga cho'zildi. Bir pasda uyguga ketdi. G'alati tush ko'ribdi: Tushida bir to'da odamlar uni do'pposlardi. «Nega meni urayapsizlar?» desa, ular «Sen birovning haqiga xiyonat qilib, og'ir gunog'at bo'lding. Shuning uchun sen jazolab, qaynab turgan qozonga tashlaymiz» deyishibdi. Botir buni ko'rib, qo'rqnidan baqirib yubordi va cho'chib uyg'onib ketdi. O'zining qilgan ishini o'ylab, uydali. So'ng anchadan beri

deb so'radi. Qo'shnisi ham «Ha, bu meniki, qayerdan topding, ertalab shoshilganda tushib qolibdi. Senga rahmat. Birovning haqidan qo'rquan odam hech qachon kam bo'lmaydi», deb duo qildi.

Botirning yuzi yorishib, bundan buyon odamlarga faqat yaxshilik qilishga va'da berdi...

Mahmudjon AZIMOV,
O'zbekiston Davlat san'at
institutining I bosqich talabasi.

NEVARAMGA

HECH QACHON «2» OLMA!

Orzularning qanotin, Sardorbek, senda ko'rdim. Katta bo'lsa bir kuni, Polvon deyman — o'y surdim. Sen bizning baxtimizga, Omon bo'l, topgin kamol. Duodaman kunu tur, Orzuying ochsin jamol. Yigitlarning sardori, Bo'lsin dedik iloyim. Har doim omad, baxti, Kulxin dedik iloyim. Ilhomim jo'shib senga, So'zlardan bitdim nomha. Tilagim shu, maktabda, Hech qachon «2» olma!

Ra'no NAZIROVA,
Toshkent shahridagi
9-maktab o'qituvchisi.

1. Top'dan tashladim sinmadi, Suvga tashladim sindi.

2. Tanasi bor, boshi yo'q, Qulog'i bor, oyog'i yo'q.

3. Katta varoq, dumis taroq, Akasining ismi quroq.

O		O
O		O
O		O

Bo'sh kataklarga harflar qo'yib, so'z hosil qiling.

HOZIRJAVOB SHOOLIM

Matematika darsida, So'rab qoldi mualim. "Ikkiga ikkini qo'shsa, Necha bo'lar, Shoolum?". "Ustoz, ikkiga ikkini, Qo'shib bo'lmaydi shundoq. Yoniga qo'shing, axir, Shokolad, olma bundoq!"

Kamola SOBITOVA,
169-maktab o'quvchisi

ТОШКЕНТ ШАХРИДАГИ ЗАМОН
ТАЛАБЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИГАН

«ESFIR»

ГҮЗАЛЛИК САЛОНИ КУЙИДАГИ ХИЗМАТЛАРНИ
ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- * Түй ва тадбирлар учун ажайиб соч турмаклари
- * Бетакрор макияж
- * Косметология
- * Профессионал соч олдириш
- * Стилист-визажист хизматлари
- * Соч ва киприкларни тур-
- ли шаклларга келтириши (сочни майдалаб ўриш)
- * Тирнокقا оид барча хизматлар (маникюр, педикюр)
- * Таңага бадиий услугуда нақшлар чизиш (турли күринишида)
- * Мижозларга айтилмасдан ўзлари истагандай хизмат күрсатиш.

Манзил: Тошкент ш., Марказ-5, 59-үй, 29-офис
Тел/факс.: (+99871) 235-55-44,
моб: (+99897) 465-00-44

«GULNORA-O'QUV»

маркази

ўқишига таклиф этади:

- Акушерлик:** 1 йил — 1 ойга 20 минг сүм.
Ҳамшираликт: 1 йил — 1 ойга 20 минг сүм.
Фармацевтика: 1 йил — 1 ойга 25 минг сүм.
Тарбиячилик: 6 ой — 1 ойга 20 минг сүм.
Массаж: 4 ой — 1 ойга 20 минг сүм.
Сартарошликт: 3 ой — 1 ойга 20 минг сүм.
Тикувчилик: 3 ой — 1 ойга 20 минг сүм.

- Рус тили:** 3 ой —
1 ойга 20 минг сүм.
Инглиз тили: 3 ой —
1 ойга 20 минг сүм.

Ўқишини битирганларга диплом берилади ва шартнома асосида иш билан таъминланади.

Манзил:
Тошкент шахри,
Яккасарой тумани солик
инспекцияси ёнида жойлашган.
Мұлжал: Жанубий вокзал, Кичик ҳалқа күчеси, Агро-курилиш лойихалаш институты биносыда. 4 қават.
Тел.: 929-74-75, 909-16-94.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

«ZEHN-SHANS»

ИЛМИЙ ЎҚУВ МАРКАЗИ

Абитуриентларни олш ўқув юртларига ўқишига кириш учун қуидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабётчи, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус тили. Машгулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсчиклар музалиффлари олиб борадилар.

Марказ дарсларинг юқори даражали сифатига кафолат беради.

Назарий ва амалий машрутлар махсус чукурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»-лар, имтиҳон варангиллар бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтасига 3 марта 2 соатдан даре жадвалларни киритилади. Марказдан барча зарур дарслар ва ахбортономаларни сотиб олини мумкин.

Машгулотлар сентябр ойидан бошлаб 1 августача 11 ой давом этади.
Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Бизнинг абитуриентларимиз: 2006 йилда — 85%, 2007 йилда — 92%, 2008 йилда — 99% ўқишига кабул қилиндилар.

Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

МАНЗИЛ: Тошкент шахри, Юнусобод тумани, 2-мавзе, 14-а уй (9 каватли бинонинг 1-қавати).

Мўлжал: Юнусобод, «Универсам» бекати, «Юнусобод» бозори каршисида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-86-09, 221-35-56. **ФИЛИАЛ:** Жиззах вилояти, Фаллаорол тумани, «Мустакиллик» кўчаси, 39-уй.

КЎЧМАС МУЛК БУРЧАГИ

СОТИЛАДИ

Агарар, чорвачилик хўжалиги. Ферма — Янгиюл тумани, «Халқод» хўжалиги, 3 гектар, кадастри, чапа курилиши, сув тўғонининг ёнида, электр чириғ бор. Нархи 29.000 ш.б.
+99898-304-10-40,
+99898-310-80-80, +99897-794-89-90

Бобур кўчасида (мўлжал Аэропорт) 2-қаватли 5 хонали евроД услугуда таъмирланган 10 қаватли бинода: 1 ва 2 қаватлар. Ертумаси бор. Ишона қилишга жуда мос келади. Нархи: 95.000 ш.б. Умумий

КЎЧМАС МУЛК БУРЧАГИ

майдони 118 м². Тел: 794-89-90

Марказ-15 мавзесида 3 хонали, 2 қават, 5 қаватли гиштили бинода. Ташмирланган, хоналари алоҳида, балкони 2x6. Нархи: 45.000 ш.б. Тел: 723-00-60

Маъкул келса алмашаман.

Хамид Олимжон метро бекати ёнида жойлашган 2 хонали ва 2 сотихлик ховлини, марказда жойлашган 1 ёки 2 хоналик квартирага келишилган ҳолда. Нархи: 80.000 ш.б. Тел: 785-37-46.

ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Мехрибон ҳамкасбимиз
Максудбек Машарипов!

40 ёшга тўлишингиз хамда ўзингиз Сирожбек Машариповнинг 16 ёши муносабати билан табриклиймиз.

Питнак почта алоқа тармоги
ходимлари,
Хоразм вилояти.

Хурматли Комилжон ака!

Таваллуд, айёмин-
гиз билан қутлаймиз.
Умрингиз узок, танин-
гиз соғ бўлсин. Хами-
ша бизга бош бўлиб
коринг. Икки дунё са-
дати наисбет этисин.

Турмуш ўртоғи-
гиз, кўёвларингиз Жавлонбек,
Санжарбек, қизларингиз
Хуррият, Холида, Шоҳида.

Ҳаммамиз учун суюкли бўлган набирамиз Мади-
набади!

3 февраль 13 ёшга тўлишинг муносабати билан сами-
мий табриклиймиз. Мустаҳкам соғлик, омонлик тилаймиз.

Хурмат билан бобонг
Шавкат Султонов, бувинг ва яқинларинг
Нишон тумани, «Тинчлик» кўргони

Үғлим Обид
Абдулмажитопов!

Сени туғилган кунинг билан муборакбод этаман. Келгуси ишларингда омад ёр бўлсин. Илоҳи, баҳт-саодат ҳамиша ҳеч қаноч тарж этмасин.

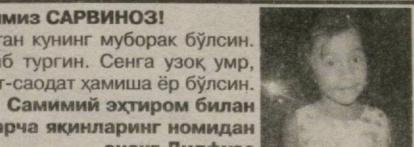
отанг Баҳодир
Абдулмажитопов

Тошкент шахри.

Кудрат ҳожи БЕКМАМАТОВ!

Сизни 60 ёшга тўлишингиз муносабати билан муборакбод этамиз. Соғлик, омад ҳамиша ҳамроҳингиз, фарзандларингиз ва яқинларингиз баҳтига омон бўлинг.

Нишон туман давлат сани-
тария эпидемиология
назорати маркази жамоаси

Эркатойимиз САРВИНОЗ!

6 февраль — туғилган кунинг муборак бўлсин.
Доимо офтобдек кулиб тургин. Сенга узоқ умр,
сиҳат-саломатлик, баҳт-саодат ҳамиша ёр бўлсин.

Самимий эҳтиром билан
барча яқинларинг номидан
онанг Дилфузা

Тошкент шахри.

Комилова Нодира Азимовна номига № 268789 рақами билан берилган диплом йўқолганилиги сабабли БЕКОР КИЛИНАДИ.

ТУРМУШ САБОҚЛАРИ

БАХТ ФОЙИБДАН КЕЛМАЙДИ

— Ўтган 2009 йилни таҳлил қилгани мизда бўлимимиз томонидан 3247 та никоҳ ҳолати қайд этилган,— дейди сұхбатдошимиз.— Тўқиз мингта яқин туғилиш рўйхатга олинган. Бу албатта, кувончили воқеа. Ана энди куйидаги рақамларга эътибор беринг: Оталикни белгилаш ҳолати 692 тани, ёлгиз она-ларнинг мурожаатлари эса 146 тани ташкил этган. Афуски, яхши ниятлар билан курилган 115 оиласнинг ажрими-ни қонуний қайд этишга мажбур бўйдик.

— Нима деб ўйлайсиз, сиз келтираётган ажралиш билан боғлик рақамлар озми-кўмни?

— Албатта, кўп. Қаниди, кексаларимиз ибораси билан айтганда, "ҳатто күшнинг ҳам уяси бузилмас". Лекин тақдир-да бу. Бизнинг фаолиятимизда ҳар хил воқеалар бўлади. Тўғри, бундай оиласнраги иложи борича ўйлаб кўриш учун суд томонидан мухлатлар берилади, иккى томон муросага келтирилади; бироқ яратшириш учун бошқа ўйлар колмагач, нима қулимас, ажрими қайд эта-миз.

— Кизик, ёшгина келин-куёв ёки эр-хотиннинг ҳәётлари энди бошланган чогда ажралишинга кўпроқ нима-лар сабаб бўлаяпти?

— Ҳайрон қолдирадиган шундай ҳолатлар ҳам бўладики, на кулини, на йиғлашни биласиз. Уйланганига атиги иккى ой бўлган йигит "мен ажрашмоқ-чиман, феълимиз хеч тўғри келмаяпти, кўнглам ўйк" деб турса, нима дейиз? Эндиғина 18 ёшга кирган йигитчага "ука-жон, тўйгача қаёбда эдингиз, обдон гаплашиб, бир-бирадарингизни ўрганиш учун вакт бор эди-ку, нега шошилдингиз бўлмаса?" десангиз, ер чизади. Жўя-лирок жавоб ўйк. Ота-оналари билан гаплашсак, улар ҳам "билмадик, узла-ри ҳал қиспин" дейди ўялмай-нетмай. Тўй бошлагунча ети маҳаллага жар сол-ғанлари, қарзга ботиб қолсалар-да, бирордан кам бўлмасин деб 50-60 хил кий-им-кечак, яна шунча тоғора қилғанла-ри дарров эсдан чиқади, тупла-тузук-куда-андалар бир кундадёк "душман"га айланади-қолади.

Бошқа худудларни билмадиму, лекин бевосита Наманган шахрига тегиши яна бир, таъбир жоиз бўлса, аянчи ҳолат ҳакида айтишим керак. У ҳам бўлса, жуда кўпчилик ота-оналар қизларини жуда эрта, яни 17 га тўлиб-тўлмай турмушга узатишга ҳаддан ташкири ружу қўйётганлигидир. Бу кейнги пайтларда урға ки-риб бораяпти. Бундай никоҳнинг оқибати эса яхшилик билан тутамётганлигиги-ни ҳам очиқ айтиш керак. Нега дейисиз-

Наманган шаҳар 1-сонли ФХДЁ бўлимининг никоҳ бўйича мутахассиси Ферузахон БУРҲОНОВА билан сұхбат

ми? Бирон бир касб-хунарни эгаллаш у ёқда турсин, кечагина мактабни тугатиб, энди коллеҷда ўқиётган норасиди қизига совчи келдими, вассалом, уни узатишга шошилдилар, эртага бошқа бир хо-надонга тушаётган фарзанди ўзи рўзгор қилишини биладими-йўкми, у ёги билан умуман қизиқишимайди. "Эллаб кетади, билмаганини овсин, қайноаси ўргатади" деб ўйлайди. Кейин нима бўлади? Бир ҳафта ўтар-ўтмас аввалига кўёв боладан танбех, сўкиси эшиштади ва ниҳоят қалтак ейди. Охири "ажрашаман"га тушади.

— Демак, янги омла қуриши ва мустақил ҳәётга тайёр бўлиши учун авва-ло киз бола, қолаверса, ўғил болага ҳам ота-оналар мунтазам кўз-кулок бўлишлари керак экан-да?

— Бўлмасам-чи, ахир улар ҳали нав-ниҳол сингари қаёққа эгсангиз эгилади, жудаям мўрт. Шунинг учун ҳали ҳам он-гимизда яшаб келаётган "қиз болани ҳарна эрта турмушга узатсан, оиласида шунча пишик, пухта бўлади" деган нотўри ақидалар бугунги даврга тўғри кел-маётганини ҳам унтумайлик. Чунки қиз бола эрта етилади, деб уни ҳам жисман, ҳам маънан эзиб қўйилаётган ҳолатлар ҳам учрайти. Аввало улара оналар ҳам яхтада жиддий эътибор беришлари шарт. Шунингдек, ён-атрофида мухитга, киммалар билан "салом-алик, борди-келди" килаётганигача сўраб-суршириб турши-ши керак. Балоғат ёшидаги қизлар жуда тез ўзгарувчан, ишонувчан ва содда бўллади. Бундан ўз мақсад-манфаати йўлида фойдаланувчилар ҳам топилиди. Ўғил болалар тарбияси билан эса биринчи нав-батда оталар, устозлари шуғулланиши талаф этилади. Лекин ҳар қандай шаро-итда ҳам асосий масъулиятота-онага ту-шади.

да 38 ёшга кирган бир ёрак 17 юнвар қиз билан никоҳларини расмийлаштириш учун бўлимимизга келди. Тасаввур қиляп-сизми, келин ундан сал кам йигирма ёш кичкина, устига устак ҳалиги ёркак уч марта ажрашган экан. Энди қаранг, қайси бир тушунган, фарзандининг баҳтини ўйлаган ота-она шунча йил кипригиде асрар-авайлаб ўстирган қизини кўра-била туриб, ўз кўли билан баҳтисизлик ботко-ғига улоқтиради? Ҳўш, шу пайтгача бу одам нега уч марта ўйланган, майли айтакли, биринчиси билан муроса қилол-магандир, иккинчиси билан-чи? Эртага хотин қўйиб, ажрашишдан уялмайдиган бундай беъбурд кимса шу қизнинг қадри-га етадими ё йўкми, бунга ким кафолат беради?

Шунинг учун биз аҳоли ўртасида, ма-ҳалла-кўй ва ўқув юртларида ўтказилаётган ҳар бир таддир, учрашув, юзма-юз мулоқотларда юкоридаги каби салбий ҳолатлардан ҳолоса чиқариш кераклиги-ни қайта-қайта таъкидляпмиз. Айниска, тибий кўрик, шу жумладан, расмий ни-коҳдан ўтиш ҳам мажбурий ўканлигини, яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳлар-нинг зарари хусусида кенг тушунтириш ишларини олиб боряпмиз. Чунки ум-римиз хисобли, оила қуриш, қолаверса, жамиятга нафи тегадиган фарзандларни тарбиялаб, вояж етказиш эса осон иш эмас.

Бундан ташқари, яна бир оддий ҳақиқатини ҳеч қочон унутмайликки, бахт ғойибдан келмайди. Унинг йўллари текис ва равон ҳам эмас. Шунинг учун барча юртдошларимга тилагим, баҳтимиз бутун бўлсин!

"Оила ва жамият" мухабри
Шахло ТОШБЕКОВА
сұхбатлашди.

САФОХАТ — сўзини кўпинча туб маъносига эътибор бермай ишлатамиз. Холбуки, унинг илди-зи бошқача. Навоий асарлари лу-гатидаги изоҳланишича, «Сафоҳат» сўзи — ақлсизлик, нодонлик, аб-лаҳик маъноларини билдирад экан.

АМИРОХУР — яқин тарихи-мизда ҳам кўп қўлланилган бу сўзининг «мироҳур» шакли ҳам бор. Бу сўз сарой отбоқларни бошлиги маъносини англаттанди. Баъзан лашкарбошиларга ҳам «амироҳур» сўзи қўлланилган. Та-рихий-ҳарбий терминлар луғатида изоҳланишича, «ясовул» сўзи — «сокчилар бошлиги» маъно-лини англатади.

ЭФИР — сўзини радиоэшитти-ришларда, телекўрсатувларда кўп эшитамиз. Дейлик, «фalon кўрса-тумиз» эфирда деган гап деяр-ли ҳар куни кайта-қайта тақрорла-нади. Аслида, «эфир» сўзи — «ҳаво», «ҳавонинг қоюри нурли қатлами» маъноларини англатиб, осмоннинг, жаҳоннинг радио-тўлкинлар тарқаладиган мухити-нинг умумлашма номидир. Бу сўзин янга бир маъноси бор: кўшалоқ углеводород, гурухидан иборат ҳушбўй суюқ, органик мод-даларнинг умумий номи бўлиб, бу модда эт ўлдирувчи дори, техни-када эса эртима сифатида ишлатида.

ЭСТАФЕТА — бу сўз тилимизда рамзи маънода ҳам, ҳақиқий маънода ҳам кўп ишлатилади. Унинг туб маъносини ҳамма ҳам билавермайди. «Эстафета» сўзи асли французчадан олинган бўлиб, «чопар», «хабарчи» маъноларини англатади.

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

Кўй (21.03 – 20.04)

Душанба ва сешанба кунлари кайфиятнингиз, саломатлигингиз бироқ ёмоналиши мумкин. Чоршанба ва пайшанбада режа-ларининг ўзгарилини, янги режа-лар пайдо бўлади, жума куни молиявий шартномалар тузилиши мумкин. Дўйстларингизнинг маслаҳатларига кулок тутинг.

Бузок (21.04 – 21.05)

Душанба кун шартномалар тузиш, сафарга чиқиш ва учрашувлар учун кулай ҳафта.

Эзизаклар (22.05 – 21.06)

Хафта бошида раҳба-рингиз билан мулоқотда

кўнгилсизлик юзага келиши мумкин. Аммо чоршанбадан бу ноҳуҳ вазият ортга чекиниб, жума куни барча режаларингиз амалга ошади.

Кискичбака (22.06 – 22.07)

Ҳафта ўртаси хизмат мавқеинингизни мустаҳкамлаш, мумкин режа-ларни амалга ошириш чиқарли, курилиш ишларини амалга ошириш учун қулайдир. Раҳбарлар ва ҳамкаслар билан мулоқотлар хайри бўлади. Дам олиш кунлари танҳоликда хордик чиқаринг.

Арслон (23.08 – 22.08)

Ҳафтанинг биринчи кунларида шерикчилик, жамоат, суд ишлари билан шуғулланган манг. Раҳбарият билан мулоқотда булиши, узокқа мўлжаллланган режаларни амалга ошириш учун жума куни кулай бўлади.

Паризод (23.08 – 22.09)

Янги муносабатларни бошлаш, хизматга доир ва шахсий учрашувларни амалга ошириш учун душанба ва сешанба қулайдир. Чоршанба ва пайшанба сиз учун омадли давр бўлади. Жума куни ҳомийлар билан учрашинг, ёхимол, уларнинг кўмугига сазовор бўласиз. Дам олиш кунлари саломатлигингизга эътибор беринг.

Тарози (23.09 – 22.10)

Душанба куни обрули шахслар ва ҳамкаслар билан мулоқотда булиши мумкин. Кечкурун эса машина ҳайдашга тўғри келиб қолса, хушё бўлиши унтуманд. Пайшанба ва жума кунлари реклама билан шуғулланиш, янги танишувлар ва ташабbusларни амалга ошириш учун кулай. Якшанбада дам олинг ва саломатлигингизни мустаҳкамланг.

Чайн (23.10 – 22.11)

Душанбада яхши кўрган инсонларнинг билан кўп мулоқотда бўлманс, акс ҳолда бе-хосдан уларнинг кўнглини оғритиб қўйининг мумкин. Мажбуриятларни бархиси ва ҳамкаслар билан мулоқотда булиши учун чоршанба ва пайшанба кунлари қулайдир. Жумадаги ҳар қандай учрашувлар яхшиликтан дарак беради.

Үқотар (23.11 – 21.12)

Сешанба ва чоршанба сиз учун ёрқин хиссиятларга бой бўлади. Пайшанба, жума кунлари реклама билан шуғулланиш, янги танишувлар ва ташабbusларни амалга ошириш учун кулай. Якшанбада уй юмушлири билан шуғулланинг.

Тоғ эчкиси (22.12 – 20.01)

Бу ҳафта омалий муммоларни хал килиш учун кулайдир. Фарзандларингиз ёки

яқинларингизнинг муммолари-га қулок тутинг, иложи бўлса, уларга ёрдам беринг. Шанба куни узокдан ёқимли хабар олишингиз мумкин.

Ковға (21.01 – 19.02)

Душанба куни севгандин ишларни тақдим этиш ишларни билан пайшанба ва жума кунларида шуғулланинг. Ҳафта охира ишларни ўзидиганлардан узокдан ёқимли хабар олишингиз мумкин.

Балик (20.02 – 20.01)

Душанба ва сешанба кунлари куч-кувватнинг ошиши, кайфи-ягининг кўтарилиши кутилоқда. Бу эса ўз навбатида молиявий битимларнинг омад келтиришига имкон яратади. Хизмат сафарлари ва зиёфатлар учун жума куни кулайдир. Шанбада ёқимли хабар олишингиз мумкин. Гулноз ТОЖИБОЕВА тайёрлади.

Дунё яралганидан бўён одамзот ўзини ҳайрату ҳаянгага солган ҳар қандай вожеа-ходисадан сир-синаот ва ўз навбатиди ҳикмат ҳам излайди. Бу ҳам бежиз эмас. Негаки, ҳайтинг ўзи сизу бизни турли хил файритабии ҳолатларга дуч қила-тирики, бу ҳам алоҳида тадқиқотларга арзиди. Лекин...

Тошкент шаҳрида бир неча йиллардан бери фаолият юритаётган “Табобат маркази”нинг раҳбари, ҳалқ табиби Отабек Мирюнусовнинг ажойиб муолажа усуулари ҳақида эшишиб, очиги, аввалига ҳайрон бўлдик. Кафталаридан чиқаётган нурлар ва сувга берилган кувват орқали одамларни “даволаётгани”нинг ўзи барibir гала-ти туюлади кишига.

Тасаввур қиласайлик: шукрки, ҳаммамиизда кўллару бармоқлар бор, кўп қатори нафас оламиз, қиқарамиз, аммо мутахассисларнинг фикрича, дунёда неча миллиард одам яшаса, яна шунча бир-бирин таракорламайдиган жисму жон, феъл-атвор мавжудлигининг ўзи сиридири. Шундай экан, бу юртдошимизнинг ҳам

билгач эса ўз бошидан ўтган воқеаларни батофси қўйидаги-ча шархлай кетди:

— Қизим, яхшилаб кўздан кечиринг, манавилар оддий қозозлармас, аксинча, тиббий текширувлар натижаси билитган йўлланмалар. Мен кўп йиллардан бери вирусли гепатитнинг «Б» тури билан хасталаниб, ши-

анча содда ва ишонувчан, керак бўлса “тукканинг тагида биттаси чиқиб, фарзандизларга фарзанд кўриш баҳтини ато этаётганиниш” деса ҳам чиппа-чин ишониб, кетавади. Бироқ ке-йнинг йилларда аксарият аҳоли имми, маърифатли ва энг муҳими, ҳалқ табобати сирларида етарлича хабардор бўлган

— Оддийроқ тилда тушунира оласизми шу фикрларингизни, масалан, жонли мисоллар билан...

— Олайлик, сизни кечи ким-дир қаттиқ, ранжиди: кўнглинига қўл ҳам сифмайди, ҳеч ким билан гаплашгингиз ҳам келмади, тўғрими? Ҳатто туз ҳам тотгингиз келмайди. Шу ҳолатда икки кун юринг, бутун тана, жисмингизда кўзалиш яъни турли хил дардларни ҷақириш холати рўй беради. Дунёга сифмайсиз, ҳатто, энг яқинларингизнинг далласи ҳам руҳингизга молҳам бўлмайди. Ана шундай пайтда кўччили ёлизланниб қолади. Мен юкорида алоҳида ургу берәётган ФИКР яъни бирорнинг кўччили ёлизланниб қолади. Болаларни алоҳида бир оғиз гап-сўзи бу-

боғлиқ хусусият бор.

**Гулчехра Ҳасанова,
Тошкент шаҳри:**

— Ўғлим Асрорбек ҳозир тўққиз ойлик. У юрак пороги билан туғрилган. Шифокорлар томонидан кўйилган ташхисга кўра, унда бўйрак хасталиги — гидронефроз ҳам борлиги аниқланди ва уни операция қилишни маслаҳат берисиди. Мутахасислар билан маслаҳатлашдик. Унинг митти юраги жаррохлик амалини кўтара олмас экан. Нима қилишини билолмай, кийналиб кетдим. Болаларни кундан кунга озиб бораётганди. Иштаси ҳам ёмон эди. Базъян лабининг атрофи кўкариб, нафас олиши қийинлашиб қолади. Отабек Мирюнусовнинг муолажалари ҳақида эшишиб, шу ёққа олиб келдик. Ўнинчи кун бугун. Билмадим Ҳудонинг кароматими, ўзгариш анча яхши, у ҳозир анча тинчланган, овқатланниши ҳам бир маромда. Энг асосийси, юраги бир текисида урайти...

**Хайринисо Суярова,
Наманган вилояти:**

— Ҳаётда энг баҳтида одам — соглом одам экан. Агар соглигингиз тўқис бўлмаса, кўзингизга мол-дунё ҳам, обрў-этибор ҳам кўринмас экан. Мен ҳаётдан умидимни узгандим. Ҳозир ёшим 56 да, 22 йилдан бери юрагим безовта қиласи, ошқозонимда яралар бор, умурткам, бел ва оёкларим киши келди дегунча зирқираб оғриди. Отабек ҳақида гап-сўзларни эшишиб, келдим.

Мана бугун муолажамнинг сўнгиги куни. Отабек Мирюнусов томонидан кувватлантирилган сувлардан ҳам мунтазам равишда ичдим. Дардларимга малҳам бўлгани дарров сезилди. Ҳозир анча тетикалашдим. Насиб этса, бирон ҳафтадан сўнг иккичи босқич муолажаларини давом этириш учун яна келмоқчиман. Албатта, одам кимга, қаерга боришидан қатни назар, жонидан утганидан сўнгигина боради. Ҳар қандай дардни енгиси учун энг аввал, инсоннинг ўзида кучли руҳий кувват бўлиши керак, деб ўйлайман.

Нима дейман, қаранг, қанча одам у ҳақда эшишиб, қаэрлардан умид билан келаятди. Отабекка минг раҳмат, ишончни оқлайверсин!

**“Оила ва жамият” мухабири
Барно МИРЗАҲМЕДОВА
сұхбатлашди. (t)**

ИЗОХ:

Отабек Мирюнусовнинг “Табобат маркази” Ўзбекистон ҳалқ табобати академияси томонидан берилган № 40 гувоҳнома асосида фаолият олиб боради.

Табиблар реестрида
1992 рақам билан
рўйхатга олинган.

Кабул кунлари:

Душанбадан шанбагача соат 9⁰⁰ дан 12⁰⁰ гача.

Манзил: Тошкент шаҳри, В.Воҳидов кўчаси, 106-үй. Мўлжал собиқ “Россия” меҳмонхонаси.

Мурожаат этиш учун телефонлар:

(+99817) 256-38-87;
(+99897) 750-92-57;
(+99894) 607-67-36.

“ОТАБЕКДАН ШИФО ТОПДИМ”...

ҳалқ та-
бобатида уч-
райдиган бундай ўзига
хос даволаш усулини ўрганиш
ва таҳлил этишга уринсан, фой-
дадан холи бўлмайди.

...Отабек Мирюнусовнинг «Табобат маркази»дамиз. Кира-
вериша 30 ёшлардаги бир аёлга дуч келдик. Унинг юзлари бирор шишган, кўз
ишини тақдирларни кўрсатмаганди. Лекин, мана бир йил-
ча мукаддам букоғим бирдан кат-
талаша бошлиди, нафасин кисиб,
ўз-ўзидан холисизланавераман. Иммунитетим ҳам пасайиб кет-
ган шекили, бирорсунуктосам, шамоллаб қоламан. Кўяпсизми, бу хасталик юз-кўзларига ҳам сезиларни даражада ўз таъси-
рини кўрсатган. Биласиз, аёл киши бир кунда неча ўн марта ойнага қарайди, ўзимга жуда ху-
нук кўриняти.

Якинда бир газетада Отабек аканинг даво муолажалари ҳақида эълонни ўқиб қолиб, сўраб топиб келдим. Ишонасизми, худди дардимга даво топгандай суюниб кетдим. Ўйдагилар бу ерга келишимга аввалига қаршилик килиши. Бугун Отабек аканинг муолажаларига бешинчи кун келишим, букоғим анча юмшаб, кичрайганини сездим. Нафас олишим ҳам анча енгиллаши. Танамда қандайдир тетикини тияялан. Энг асосийси, менда тузалишимга ишонч кучли...

Ичкарига киракканмиз, бир кекса отахоннинг гаплари эътиборимизни торти. У киши қўли-
даги қоғозларни ҳаммага кўрса-
тиб, ҳаянлонили сўзлар ва биз-
нинг газетадан келганимизни

табиблар
билин жонли
мулоқотларга
киришадиган бўлиб қўлишиди.

**Хўш, Отабек Мирюнусов-
нинг муолажа сирлари нима?
Бу ҳақда унинг ўзи шундай
изоҳ беради:**

— Фикр оламинг чегараси ва ниҳоясини қамраб олишибдан бора-бора у сурункали касалликаси айланыбди. 2009 йилнинг бошида менга сурункали гепатит “Б” тури билан кўришга, кораталомиган катталашганини ва жигаримда каттиклик борлиги аниқланди. Мен Отабекни анчадан бери билардим. Шунинг унун унгайма бир кўринайти, деган максадда келгандим. Аввалига 12 кун қатнадим, сўнг орадан бир хафта ўтгач, яна 12 кун мулоқатлар олдим. Билмадим, ўзгариш жуда тез сезилди. Ўзимни ниҳоятда енгил хис киялагман. Оёқларимда туз ҳам бор эди, юришига кўйналардим. Қаттиқ зирқираб оғриди. Ҳозир ўша оғриқлар бутунлай йўқолди. Ишониб-ишонмай, ўзим аввал кўринган дўхтиларга бориб, яна аппаратга тушдим. Текширувчи сизида цирроз белгилари йўқолгани, талокнинг кичрайгани аниқланди. Бу натижага фарзандларим ишонмасдан менинга биринчи кунда ҳолатларни касалланган аъзосига қафтимини қиёнлаштирганимнинг ўзидаётганди. Унинг оғрикли нукстаси менга сезилади. Бевосита фикримни жамлаб, унинг касаллигини даволаш учун руҳий кувват юбораман. Бу эса мизозимга аста-секин сезила бошлидай. Бунинг учун нафакат тана, жисм, балки руҳдан кучга кира бошлийсан, хасталиклар ҳам шифо топади.

**— Демак, сиз бермоярларга
бионур билан бирга руҳий
таъсир ҳам кўрсата оласиз,
шундайми?**

— Ҳа, аслида руҳни ҳеч қачон танадан ажратиб бўлмайди. Бизнинг руҳимизга тасаввурлар жо этилган. Жисмимиз ўз-ўзича ҳеч қандай ҳаракат кила олмайди. Борлигимиз фикр орқали бошқарилади. Шунинг учун аввал руҳни тозалаб, унга фикрни сингдирим юртасида ғарар беради. Бемор тузалишига астойдил ишонч ва умид билан келса, у албатта, дарддан фориб бўлади. Зоро, умид—кўнгилдаги истакнинг рўёбга чи-
кишига ўзи ишонтирим юртасида ғарар беради. Буларни бирма-бир изоҳлаш осонмас. Сезапсизми, шу ўринда ҳам бизларни соглем фикр бошқаряти, тўғрими?

— Аслида сувда ҳам рамзи юмнода айтадиган бўлсак, “жон” бор. Бу кўп бора исботланган. Энди ана шу сизу биз дардларни аритувчи деб ҳисоблаётган сувларнинг хосияти бебаҳолигини изоҳлаш шарт эмас. Биласиз, юртимизда шифобаҳш булоклар жуда кўп. Уларнинг албатта тоғлар орасидан сизиб чиқиши билан болғиц ҳусусиятлари эса алоҳида мавзу. Лекин одамда шу булок, сувни менинг дардларини даволайди, деган ишонч пайдо бўлишининг ўзи бенихоя сирли. Буларни бирма-бир изоҳлаш осонмас. Сезапсизми, шу ўринда ҳам бизларни соглем фикр бошқаряти, тўғрими?

Менинг тажрибамда эса сувнинг тарқибини касалликни таъсирла-

чи руҳий куввати олиш билан

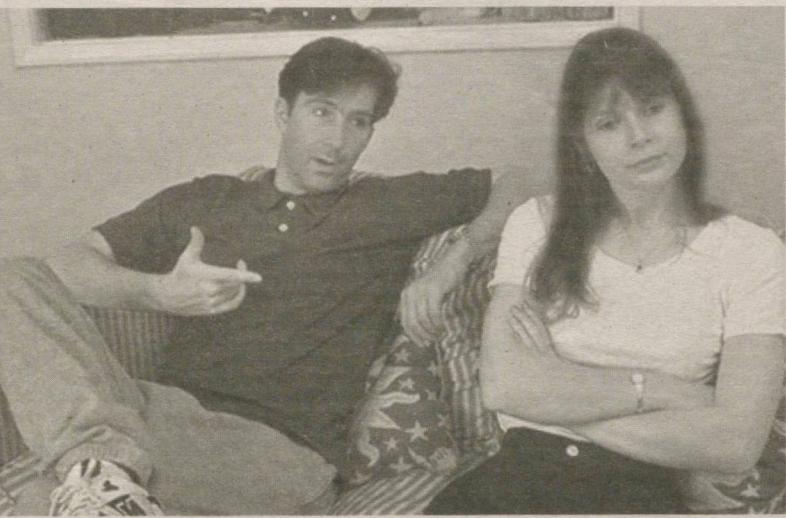
ПУЛ КИМЛАРНИ ҚУВАДИ?

Балки орнгизда кўччилик танишларингиз ёки якинларингиз ичидаги ўз-ўзидан пул топаверадиган, йўқ жойдан ўйндирадиганларни кўрсангиз, «буни пул мунча яхши кўрмаса», — дегандирсиз хавас билан. Аммо ўзингизнинг ўшаларга ўхшаб топармон эмаслигинизга эса негадир нукул моддий воситаларингиз йўқлигини рўкач қиласиз. Бироқ буни карангки, аслида пулнинг кўп ёки кам бўлиши асосан оиласдаги вазиятга боғлик бўларкан.

ХОТИН ЖАФО БЎЛСА ГАР...

Руҳшунослар фикрича, хотин кинининг феъли қай дарражада оғир ва инжиқ бўлса, бу оиласнинг моддий ахволи шунчалик яхшиланиб бораркан. Бунга исбот ҳам бор. Одатда аёллар 28-30 ёндан кейинги пулга эга бўла бошладилар. Бунга қадар эса улар эрларининг чўнтағидаги пул билан қандай муомала қилишга ўрганиб борадилар. Эрни эрмас, бизнинг наздимизда гўёки «каро ер» қиувчи бундай хотинлар айнан шу феъллари билан ўз жуфти ҳолларини янгидан янги натижаларга эришишга унди оларкан. Мудом хотинининг аламли бурилган лабиди табассум пайдо бўлиши, «Сизга қойил», дейиши учун шўрлик эркаклар оиласда ўз мақомини сақлаб қолишининг бирдан бир йўли пул, пул ва яна пул эканлигини англаб етгач, хотинларини янгидан янги хошишларини баҳариф, юксакдан юксак молиявий имкониятларга эриша бошладилар. **Бу шунчаки кесати ёки лоф эмас. Тадқиқотчиликнинг кузатувларидан шу нарса аёл бўляятикли, кўп пул топадиган эркакларнинг 80 фоизида хотин масаласи... «даҳшат!» Шу сабаб ҳам бундай эркаклар ҳақида атрофидагилар «эссиз» шундай келишган, бакувват, топармон-тутармон, меҳнаткаш эркагу, аммо хотини нақ ялмоғизнинг ўзи-я. Бир кам дунё деб шуни айтишса керак-да», дейишлари бежизга эмас. Аммо қанийди, ҳамманинг ҳам «бир кам» ана шундай, пул тортар бўлса!**

Аксинча, босик, ювуш, борига шукр киулувчи аёлларнинг эрлари ҳаттоқи иқтидорли ва табиатин пул билан ҳамнафасу ҳамкор бўлиш учун яратилганлари ҳам бора-бора ўй мушугидек иссиқ жойини совутгиси келмай қоларкан. Бундай эркакларни мана шу — мунисигина аёлининг

ҮХШАТМАГУНЧА УЧРАТМАСМИ?

Пулнинг доим ширага ёпишган пашшаден изингиздан гуж-гуж қилиб юришиб, биринчи, бошқаси эса иккичи фарзанд бўлса биланги, бу жуфтликлар пулдор бўлади. Уларнинг бири пул топса, иккичи уни режали ва керакли (эътибор беринг, «тежамли» деётганимиз йўқ) ишлата билади. Уларнинг бири пулни яхши

курувчи худбин, иккичи эса оиласдаришада. Ана шу нарса ўзига хос мутаносиблик яратади. **Агар эр ҳам, хотин ҳам худбинлар сафида бўлса, иккакаси ҳам пул топиши яхши кўра, иккакаси ҳам етакчиликка интилиш кучли бўлса, уларнинг уйида оиласдаришада оддий хўжалик бўлмайди, йўқ.** Бундай эр-хотинлар уйда ҳам фақат иш ҳақида гаплашадилар. Улар на оиласидагилар ва на ўзларига тижорат нахиятда зарур бўлган нарса — руҳий енгилликни берса ҳам, ола ҳам билмайдилар.

ЕМА, ИЧМА, БЎЛ БАХИЛ!

«Кўп сарфлаган одам, кўп топади», деган мақол бор экан фаронгларда. Хўш, кўпроқ топишимиз учун қўлимиз очиқ

бўлиши, ўзимиздан ҳам, ўзгалардан ҳам тупни аямаслигимиз, шу қофоз парчасининг, гарчи у жигаримиздан ярапган бўлса, юзига қарамаслигимиз кераки? Асло. Бунака одамларнинг чўнтағига пул турармида?

Масалан, сиз замонавий супермаркетга кирдингиз. Атрофингизда одамлар турли-туман нарсаларни сизга ўхшаб ҳар бир маҳсулотнинг нарихи синчикламиш, хижжаламай ҳам бемалол олишмоқда. Сиз ҳам шундай қиласиз. Кассанинг олдига келганда эса ўзингиз билан бир қаторда турганларга гуруланиб қараф кўясиз. Хўш, ўйлайсиз ўзингизча, пулни сарфламас эканмиз, уни ишлаб топиши мумкин либадат? Мана шундай тўлиб-тошиб сарфлаганга нима етсиз?

Аммо бу ҳолат сиз кассага етиб, унга пулни тўлаб, сўнг нарига ўтуннингизгача давом этадиган ҳол. **Ўша ярим қадамдан кейин эса сиз дами чиқиб кетган пуфакдек шалвираб коласиз: «Шунча пул а. Нақ бир ойлик меҳнатим. Бир пасда арзимас майда-чўйдан деб, йўқолди, йитди», дейсиз.**

Руҳшунослар хулосасига қараманда, ҳудди ана шу турдаги одамларда меҳр-муҳаббат етишмас экан. Улар ўзларини кўрсатиб кўйиш учун пул топадилар, мақтанин учун уни катта-катта сарфлайдилар, аммо ўз жаҳатларидан хурсанд бўла олмайдилар. Инчунун, у атрофидагиларнинг ўтиборини яна бир бор тортиш учун яна тинмай ишлаб, пул топиши ўз-ўзини маҳмум қилиб кўядилар. Хўш, унда хасис бўлиши кераки? Ахир игаридан айтилган-ку, «ма, ичма, бўл бахил, бўй бўлмассан, мен кафий» деб. Бу ҳам фирт бемаъни тушунча, ишонаверинг. Амалиётдан шу нарса маълумки, **оиласдаги хасис қишининг хасисини дарахсанни ошгани сайнин унинг пул топиши шунчалик камайиб боравераркан. У оиласидан қанчалик тежаб-тергаса, унинг чўнтағига тушаётган пул ҳам тежабли тергалиб кела бошлайди.** Шу сабабдан пул масаласида оралик масофони, яъни олтин ўрталики маҳкам ушлаган маком.

Дилфуза ЎРОЛ қизи тайёрлади

ТИББИЁТ МАСКАНЛАРИДА

жарроҳ, педиатр каби ихтисосликлар бўйича юкори малакали шифокорларимиз берилади. **Дир, — дейди уролог, тиббиёт фанлари доктори, профессор Абдураҳим САЛОМОВ.** — Халқимизда «Касални даволагандан кўра, унинг олдинголан маъъкул», деган нақл бор. Зоро, инсон ўз саломатлигига бефарқ бўлмасдан, тез тез тиббий кўридан ўтиб туриши шарт. Шифононамиз замон талабла-

ташаббускорлиги мухим аҳамият касб этди, десак, янглишмаймиз.

— Истиқлолга эришганимиздан сўнг кўнглигимда хусусий шифонона очиш нияти туғилди, — дейди Саида Саидалиева. — Мана, энди орзумий ушадилар. Аввало, танлов асосида олий тоифали, ҳам илмий, ҳам амалий малакага эга бўлган мута-

дир, — дейди уролог, тиббиёт фанлари доктори, профессор Абдураҳим САЛОМОВ. — Халқимизда «Касални даволагандан кўра, унинг олдинголан маъъкул», деган нақл бор. Зоро, инсон ўз саломатлигига бефарқ бўлмасдан, тез тез тиббий кўридан ўтиб туриши шарт. Шифононамиз замон талабла-

«САПФИР»НИНГ САВОБЛИ ИШЛАРИ

хассисларни ишга қабул қилидик. Клиникамизда дастлаб акушер-гинекологи касалликлар даволаниб келган бўлса, ҳозир кўнтармокли тиббий ёрдам кўрсатиш шароитига ихтисослашди. Максадимиз аҳоли ўртасида соглом турмуш тарзини шаклантириш, беморларга маълакали хизмат кўрсатишдан ибодати.

Саида Саидалиева малакали тиббий мутахассиси сифатида ўзига хос иш услубига эга. Ходимларни аввало истеъодига қараб баҳолаши учуннинг ибратли фазилитидир. Колаверса, бу дардоҳда тартиб-интизомга риоя этилади.

— «Сапфир» хусусий шифононама ходимларининг беминнат хизмати, шифобаҳши мулодати.

син!

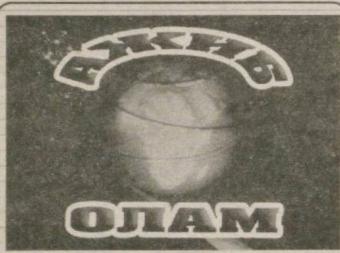
— Оиласдаги соглом турмуш тарзи энг аввало Ватан равначи ва юрт тинчлигининг гарови-

рига жавоб берадиган тиббий асбоб-ускуналар билан жихозланган. Лор, невролог, уролог, акушер-гинеколог, терапевт,

Ҳошим ОРЗИҚУЛОВ,
«Оила ва жамият»
муҳабби.
Самарқанд вилояти (t).

малакали тиббий мутахассиси сифатида ўзига хос иш услубига эга. Ходимларни аввало истеъодига қараб баҳолаши учуннинг ибратли фазилитидир. Колаверса, бу дардоҳда тартиб-интизомга риоя этилади.

Масалан, Самарқанд шахридаги кўп тармоқли «Сапфир» хусусий шифононаси 2002 йилда ўз фоалиятини бошлаган бўлиб, ушбу тиббий маскан киска вакт ичидаги беморларга малакали хизмат кўрсатганлиги учун эл назарига тез тушди. Марказнинг ташкил топлишида узоқ йиллар акушер-гинеколог бўлиб ишлаб, нафакага чиқкан, ҳозирда ушбу шифононама бош шифокори, ҳокисор инсон Саида Саидалиеванинг жонбозлиги ва

ОЛАМ ЯНА ГУЛЛАР ХАКИДА

Айтайлик, сиз бугун мөхмөнга борасиз. Сабаби, яқинларингиздан бирининг таваллуд куни. У эса аёл киши. Совға олиш керак. Табиийки, дастлаб хәлини гизга чиройли гуллар келади. Ва сиз жуда түғри фикралгасиз...

Аммо, бу гуллар шунчаки оддий ҳолатда эмас, ноанъанавий гулдаста шаклига келтирилган бўлса, унинг завқ бериси даражаси янада ортади. Агар бу гулларнинг узоқроқ сақланиши чоралари кўрисла, энди у нафакат завқ беради, балки хонадон кўркига кўрк кўшиб туради. Бунинг турли йўллари мавжуд.

Масалан, декоратив шиша идишлардан фойдаланиш керак. Янни, шиша идишининг ичи ранг-баранг гулларга тўлдирилади, колос. Муҳими, совға қилмоқчи бўлган одамингизнинг дидига мос гуллар танланг. Бундай совға ҳам чиройли, ҳам замонавий услуга касб этади. У ҳар қандай хонага сўлим ёз кайфиятини беради.

Шу ўринда сизга гуллар тарихидан айрим қизиқарли далилларни келтирамиз.

Машхур немис физиги, энциклопедист-олим, метеролог, ботаник ва сайде Александр Гумбольдт ўз сафарларидан бирда номаъум антика гулларни қашф этади ҳамда бу гулларни Берлинга, ботаник олим Виденагу юборади. Виденагу табиатнинг бу янги мўъжизадан ҳайратланиб, бу гулларни яхшилаб ўрганади ва уларни "Георгилар" деб номлайди.

*Бир куни Виденагу ҳузырига келган англичилинг сайде бу ходисадан жудаям кувониб кетади ва: "Наҳотки, сиз бу гулларни Англия кироли Георг III шарафида шундай номлаган бўлсангиз?!", деди. Виденагу унга бироз хижолатлик билан жавоб беради: "Узр, жаноб! Бу гуллар петербургли табиатшunos-олим Георги шарафига ана шу номни олди". Олимнинг бу қароридан англичилинг сайде ҳайрати янам ортади.

● Юнон афсоналарига кўра, Гиацинт исмли хушсурат, ёқимтой ва аклий бир йигитчага Аполлоннинг меҳри тушиб копарди. Йигитчанинг тасодифи ўлимидан қаттиқ изтиробга тушган Аполлон, мархум йигитчанинг танасидан ёки қонидан гиацинг гулларини ўстирган экан...

● Сарық мойчека(ромашка)лар ноанъанавий гуллар хисобланади. Масалан, Сицилиядада май ойида сарық мойчеклар териши одат тусига кирган. Негаки, маҳаллий аҳоли қадим-қадимдан бу гулларнинг баҳт келтиришига ишониб келишади.

Наргиза САРИМОВА
тайёрлади

"АЁЛНИНГ БОШИ" 13 МИЛЛИОН ДОЛЛАРГА СОТИЛДИ

2 февраль куни Лондонда "Christie's" маркази томонидан ўтказилган кимошиби савдосида машҳур рассом Пабло Пикассонинг "Аёлнинг боши(Жаклин)" картинаси энг киммат нарга сотилган. 1967 йилда чизилган ушбу асар ўша пайтдан бўён бир хусусий коллекционерга тегишили бўлган ва у бирор марта ҳам савдога кўйилмаган эди.

Иккинчи энг киммат нархланган асар — голландийлик рассом Кеса Ван Донгеннинг 1910–11 йилларда яратилган "Лўли киз" картинаси бўлиб, у

11 миллион 284 минг долларга баҳоланди. Ушбу кимошиби савдосига кўйилган импрессионист ва модернизм йўналишига оид асарларнинг умумий сотилган киммати жами 66,7 миллион фунт-стерлинги ташкил этди.

ТЕРРОРЧИ АЙБИГА ИҚРОР БЎЛМОҚДА

"Associated Press"нинг АҚШ хукуки мухофаза қилиш маҳкамалари ходимларидан бирининг берган маълумотига таяниб ҳабар беришча, ўтган йилнинг 25 декабрь куни Амстердамдан Детройтга парвоз қилаётган самолётни портлатишга уринган чорига кўлга олинган нигериялик Умар Фаррух Абдулмулталиб ниҳоят терговчилар билан ҳамкорликка розилик берган.

8 январь куни ўтказилган суд мажлисида у ўзига Америка

Кўшима Штатлари қонунларида беғлиланган моддалар бўйича кўйилган барча айбловларни тан олмаган эди. Аслида у кўлга олинган куннинг ўзидаёт террорчи ташкилот деб эълон қилинган "Ал-қоидат" кўрсатмалари бўйича ҳаралади.

Январнинг охири кунларида эса ушбу террорчи американлик маҳсус хизмат вакиллари учун ниҳоятда "кимматли ахборот" деб эътироф этилган маълумотни ошкор қилганини ҳақида ҳам хабар берилмоқда.

ГАРОВ ЭВАЗИГА ЧИҚАРИЛДИ

Америкалик режиссёр ва бастакор, 1977 йилда машҳур фильмлардан бирига ёзган кўшиги учун нуфузли "Оскар" мукофотига сазовор бўлган, 71 ёшли Жозеф Брукс 2005–2008 йилларда содир этилган 13та зўллаш холатига алоқадор, деб гумон килиниб, қамоқда сақланадиган эди. Якунда у 1,25 млн. доллар гаров эвазига қамоқдан чиқарилди.

Аслида қасалхона тушган жабланувчилардан бирининг шикоятига бинона 2006 йилнинг баҳоридан бери хукуки мухофаза қилиш идоралари эътиборига тушган Жозефга 2009 йилнинг июннада 11 та юқоридаги ҳолат бўйича айблар кўйилган эди. Ушанда суд маҳкамаси уни 250 минг доллар гаров эвазига қамоқдан чиқришга роziлж берганди. Лекин шу йилнинг январ ойида яна худди ана шундай иккита ҳолат билан боғлиқ иш очилгач, гаров суммаси мидори оширилди ва... айланувчи вақтичча озодликка чиқарилди.

"Оскар" мукофоти соҳибининг кейинги тақдири қандай кечиши энди мазкур "иш" жараённи боғлиқ.

•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ

«БУНЁДКОР» – “ЗЕНИТ” 0:1

Лучано Спалетти жамоасига қарши учрашувда "Қалдирғочлар" минимал хисобда имкониятни бой беришди.

Үйинни "Бунёдкор" ёмон ўтказмади. Аксинча, футболнчиларимизнинг ҳаракати мураббийларда илиқ таассусот қолдирди. Айнакса "Зенит" пособни Вячеслав Малофеев дарвазаси томон олис масофадан берibi турлилган кўллаб зарбаларимизни пителикларга етарлича муммалор түғиди. Аммо ҳужумкор руҳда тўй сургандарига қарамай, шу куни вакилларимизга гол кириши насиб қўйлади.

Ракиблардан эса 34-дақиқада италийлик ярим ҳимояни Александр Розина пенальтидан учрашув тақдирини ҳал килган ягона тўпни киритиди. 11 метрлик жарима зарбаси ҳам анна тортишувли вазиятда белгиланганди. Россияликларнинг ҳужумларидан бирда ҳакам тўп ҳимоячиларимиздан берини кўлига тегди деб топди ва ҳамма учун ҳайрон қоларни тарзда пенальти бел-

гилади.

"Бунёдкор" Дубайдаги йиғини доирасидаги навбатдаги ўртоқлик учрашувини Оман чемпиони "Ал-Наҳда" клуби билан ўтказди.

БУНЁДКОР – ЗЕНИТ (Санкт-Петербург, Россия) 0:1 (0:1)

Гол: Розина 34 пенальти
Бунёдкор (1-бўлимда): Нестеров, Рамос, Фуфров, Исиомилов, Ковалёв, Хайдаров, Жоао Виктор, Хасанов, Жепаров, Раҳимов, Солиев;

(2-бўлимда): Зуҳоров, Каримов, Жўраев, Гочгулов, Ҳожибов, Исиомилов, Кападзе, Карпенко, Саломов, Денислон, Рисич

МИР КИТЪАНИНГ 7 МАРТА ГОЛИБИ

Ва ниҳоят «Африка миллатлар кубоги-2010» баҳслари ҳам ўз ниҳоясига ети. Сал кам бир ой давомиди «живопланмаган қитъа»нинг энг кучли 15 терма жамоаси кураш олиб борган ийри мусобакада

Миср вакиллари голиб қишиди.

Ангола мамлакати мезбонлик қилган

турнир бир қанча кутилмаган натижага бой бўлди. Дастлаб Мали, Тунис каби мамлакат терма жамоалари ҳаттоқи гурӯҳ баҳсларидан нарига ўтилишади. Кейин эса Камерун, Кот-д'Ивуар, Ангола каби терма жамоалар чорак финалдаёт ўз юришларига яқун ясасди. Шу тарикда ярим финалда Миср Жазоририи шарманда қилган бўлса, Нигерия кутилмагандан Ганага имкониятни бой берип кўйиди. Зўрин учун ўтказилган баҳсада таҳриба ўз сўзини айтиб, нигериялик футболчилар Жазори устидан кичик хисобда устун келишди. Финал баҳси ҳам жуда қизиқарли кечди. Футбол мұхлисларимизга яхши маълумки, Миср шу кунга қадар Африка миллатлар кубоги тоғини оли марта кўйган бўлса, Ганага бундай баҳт тўрт марта насиб этганди. Афуски, ганаиллар Мисрға озигина бўлса-да яқинлашиб олиш имкониятни кўлдан бой беришди ва ҳал қилувчи баҳсада кичик хисобда енгилдиши. Учрашувдаги ягона гол 85-дақиқада Гедо томонидан киритилди. Миср 2010 йилги Африка қитъаси голиби!

Интернет хабарлари асосида
Илхом ЖУМАНОВ тайёрлади

ШАЙТОН ҚҰЛИДАГИ ДОЛЛАР

✓ КИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

...Мурод (исмлар ва манзиллар шарттында шұғарылған) фермер хұжалигда ишлаб топаёттанига қоюат құлмай қўиди. Болалиқдаги оғайниси Нұсраттинг ўғып түйиге борғач аса, ҳаловати ҳам бузилди. Синфодши Камол чет әлға борбі, тұқызы ойда фалон мінг доллар ишлаб көліби. Шуну айтқан, ҳаммани оғзига қаратди. «Яна бир ийл ишлаб келсам, машина оламан!», – деди у ёш боладай мактаниб.

Мурод туни билан үйлади: «Тұғри, топиш-түтиши ёмонаас, кора қозон қайнауб турибди. Ҳар йили деңқончилик ортадан ҳам түзуккина даромад олади. Лекин... ийл сүнгіда топған бошқаю, ойнана фалон долларларға ега бўлган бошқа-да! Болалар катта бўлишаётни. Мен ҳам бориб, ҳеч бўлмагандага, тўйни ўтказишга етарли пул ишлаб келсам, зўр бўлардиди!»

Шу ўй унга тинчлик бермай қўиди. Ахийри, сабри чидамай Камолни ўзи ахтариб борди.

— Майли, мен у ёддаги ошналаримдан иш бор ёки йўқлигини суриштириб кўраман, – деди Камол.

Мурод унга ёлворғаннамо деди:

— Биласан, қизимни унаштириб қўйғанман. Баҳорда тўй килишим керак. Яхшилигингни унутмасдим, оғайниси.

— Хўп, дедим-ку, ёртага ҳабар ол.

Мурод ёртаси куни тонгдаёк, Камол-

нинг дарвозасини тақилятти.

— Йўлқирага етадиган пул қыл, уч кундан кейин жўнаймиз. Айттанча, ўзинг билан яна беш нафар йигитларни олишинг мумкин. Курилишдаги иш учун ойига 300 доллардан тўлашаркан...

Камолнинг жавобидан Мурод кувониб

ҳамсоясини ҳам у ёқда ишлашга кўндириди.

У кундан сўнг улар йўлга тушиши. Камол чиндан ҳам уларни курилишга ишга жойлаб қўиди. Муродни уларга бригадир этиб тайинлади. Ишчилар хисобитобни у билан қўлидаган бўлиши. У эса ҳалиги ишбилармон билан гаплашади.

— Манави бажарилган ишнинг ҳақиқи, – ҳамкорлари Муроддининг қўлига бир даста доллар узатди. У умрида бунча пулни кўрмаганди, эсанкираб қолди. – Колганини бинонинг иккинчиси битганидан сўнг берамад.

— Яхши, – деди Мурод зўрга.

Мурод, шунча йилдан бери ҳалол иш тутиб келган йигитни шайтон шу лаҳза йўлдан урди. У бирвларнинг пешона тери эвазига топилган долларларни ғаларига беришинистамади.

«Иккинчи «бино»нинг ҳам пулни оламан, юртимга кетиб юбораман. Иш ҳақингларни бермаган дейман.

Улар яна қайтиб бу ерга келиб, уни топа олармиди?» – режа тузди Мурод ва ёртаси куни пулларни банк орқали хотинига жўнатиб юборди. У тўқуси кишига бригадир эди, ишчилар яна уч ойда иккичи турар-жой курилишини ҳам тутгалашади. Яна ўтган сафарги кўриниш так-

порланди. Мурод ишчиларни чалғитиб туршига пулдан қисман олиб қолди-да, қолганини яна хотинига жўнатди.

Бу ёқларда қишлоар жуда ёрта келаркан. Сентябрь кириб келмасданоқ, ёмғир кун бўйи тинмайдиган пайтлар келди. Ҳаморти, ҳаммахаласининг ёлғон-яшиқ гапларига шунча ой тоқат қилиб келган охирни унинг гирибонидан олиши.

— Ёртага, ёртага ёк жўхайниндан пуларнингизни олиб бераман, ишонинглар, – деди Мурод уларнинг чангалидан чиқиша уриниб.

Мусофирилар рози бўлиши. Аммо ёрталаб Муродни ўз ўрнидан топа олиш мадди. «Хўхайниннинг олдига кетгандир», деган тахминлар пуч чиқди. Мурод шу куни ҳам, ёртаси куни ҳам ишчилар ёнига қайтади...

Афуски, Мурод «бузоқнинг юргагани сомонхонагача» деган нақлини бир марта бўлсин эсламади. Шунинг учун ҳам суднинг кора курсисига ўтиришга мажбур бўлди. Суд ҳукми билан ... тегиши муддатга озодлиқдан маҳрум этилди.

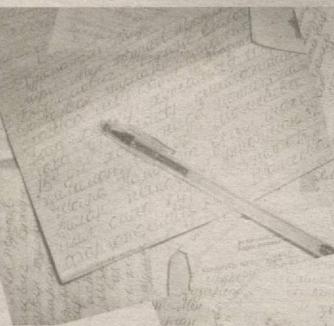
Айтганча, у ҳалиги долларларни эгаларига қайтарди. Унда ҳеч нима қолмади. Ҳатто шунча йиллар давомида тўплаган обрўси ҳам. Кизини унаштириб қўйғанди, кудалари суддан кейин фотиҳани бузиб кетиши...

Шахло ИСМОИЛЖОН қизи

Рухсор, жамол	«Сарбаст», «Қибрай»	Исройил тангаси	Туясимон ҳайвон, Америка	Хитоб, хайкирик	Жихат, фактор	«Стерео» акси	Рақизи (миф.)	Гаврон	Темир моддаси бор мева	Пойдердор, тамал	Ҳўмрайган, ковоғи солик
Булгори сигарет руслами	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Латвия пойтахти	→			Иzzat Султон драмаси	→			Сафина (хонанда)			
Оддий халқ	→			Куч ўлчов бирлиги	→			Яхшига ёндаш, ...дан коч			
Кошки, шояд	→			Туман, Бухоро вилояти	→			... килгандар паст бўлсин			
Аро	Швед автоси	Аҳмедов (артист)	Симба ёри	Павлиашвили (хонанда)	«Тарихи мулки ...» (асар)	Зофф (футболчи)	Уч атомли кислород	Бинтбоп мато	Расул Ҳамзатов миллати	Тошкентча «бобо»	Раметов (актёр)
Қўзғолон	↓	↓	↓	- ↓	Акс...	↓	↓	Падар, ота	↓	↓	↓
Майдапул	→			Заиф, нимжон	→			Товуш, сас			
Испан футболчisi	→			Мадҳ, ҳамду ...	→			Ошковок (шевада)			
Швед мусиқий гурухи	→			Матжон (шоир)	→			Ўпка-гина			
Миркарим ... (адиб)	Элат, Волгабўйи	Калур (актёр)	Валет, ..., кирол	Россия дўзёт-гурухи	Носбоп ўлчам	Аҳмедова (хонанда)	Етим, сагир	Бхарти (хинд актрипаси)	Шаҳар, Бельгия	Дезинфекция моддаси	Блэр (арфоб)
«... хамиша келавер-майди» (фильм)	→			Иқбол, истикбол	→	↓	↓	... саодат	↓	↓	↓
Яман пойтахти	→			Д'Артаньян дусти	→			«Беш» баҳо... баҳо			
... сирим	→			... бир, дили бошқа	→			Реклама гази			
... Йовович (актриса)	→			Чорёр халифа	→			Тъерри ... (футболчи)			

ХАТ ОРТИДАГИ ОДАМ КИМ?

Олти ойдан бери Бухоро вилютингин Гиждувон туманин "Пахтакор" кишлопидан турли мазмунда исими-шарифлари бутунлай бошқа бошқа инсонлардан таҳририянишига тинимсиз мактублар келади. Түғи, аввалига бу мактубларда битилган муаммаларга ечим топшида яқиндан кўмак бериларини сўраб, уларни маҳалий ҳокимларни эътиборига ҳам ҳавола этди. Масъул идоралардан ана шу шикоят хатларида кўтарилиган масалаларнинг қисман тасдиқланганини ҳамда ижобий чоралар кўрилгани тўғрисидаги жабобларни олиб, хурсанд ҳам бўлдик. Чунки ҳар бир хат ортида инсон тақдирни билан бодлик турли хил кечмишлар етганни ҳеч кимга сир эмас. Лекин...

✓ АЖАБО!

лари билан солишириб чиқсан, кизиқ бир жумбокқа дуч келдик. Яъни манзил ва аризалар мавзуси турлича бўлган ҳолда барча мактуб билан хиснажатда ёзилган!

Бизни ажаблантиргани, нахот газетага мактуб йўллаётган одамлар ўзлари сезмаган ҳолда жиҳдид хатолика кўл уриштётганиларни билишмаса? Ўйлаб қоласиз, ахир, ҳукуккни таниган, ўзининг ҳақноҳақлигини билган ақлирасо киши нега энди ўз кўли билан хат ёза олмайди?

Хўш, айтим "хат-саводи йўк" Гиждувонликларга: "хожат-барорлик" қилаётган бу қимсанинг ўзи ким экан? Худо билади, у balloшигулини билан мағнафтадор ҳам бўйлаётгандир? Бундай ҳақли ва ўринли саволларга вилюятдаги тегиши махкамалар ўз муносабатларни билдиришларни иноватга олиб, ана шу мактубларни тўплаб, улар эътиборига ҳавола қўйдик.

ТАҲРИРИЯТ

Худди шу манзилдан деярли ҳар ўн кунда яна шикоят хатлари тинимсиз кела бошлаганидан сўнг хайрон бўйдик ва бу "нома"ларни аввалиги-

«Кўшинимизнинг қизига онам раҳматлининг раъиага қараб ўйлангандим. У жуда меҳрибон, хушумомада, уй юмушларни жой-жойига кўйдри. Онамнинг гапига кириб, кам бўлмадим. Топган-тутганим барака кептириб, уй-жой қўлдим. Кетма-кет уч ўғилга бўйдик. Назокатнинг оиласпартарларига ҳамманинг ҳаваси келарди. Ҳайдовчи эмасманни, қаерга машинамда юк ортиб борсам, ўша жойдан кўлумидан китоблар билан қайтардим. Үғилларимга қараб «оналарингга тортдиларинг, ош-он ўрнига ҳам китоб сўрайсизлар», деб ҳазиллашардим. Үғилларим мактубда фақат алоҳа баҳларга ўқишарди. Қисматимда бор экан, шундай бахти кунларнинг бирода аёлим автохолатага учраб, вафот этди. Вакт югургани экан. Мана шунга ҳам беш йил бўлди. Бариир оиласпинг чориги аёл экан. **Ёшим 51 да.** Қадримга етадиган, фарзандларидан оналик меҳрини аямайдиган аёл топилса, ўйланни ниятидаман.

БОТИР,
Сурхондарё вилоятি».

«Умид билан сизларга хат ёзаётман. Нурбек билан севишиб турмуш кургандик. Биноидек бахти яшаб, иккى ўғилли бўйдик. Кайнонам ёш бева қолғанг, ўслини қайсинглиси қарамонига ташлаб қайта турмушга чиқсан экан. Мени Нурбекни вояга етказган аммаси келин килиб, тўйимишини рисоладагидек ўтказган экди. Болаларни ҳам аммаларини жуда яхши кўрарди. Кайнонам қайта фарзанд кўрмаган экан, шу сабабли еридан ажрашиб, биз билан яшай бошлади. Факат ўзини ўйладиган қайнонам йўк

Муассислар: Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган кўнгёзмалар таҳлил килинмайди, муаллифларга қайтарилимайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбааси акциярдлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Гижент, Буюк Турон кўчаси, 41-йи. Босишига топшириш вақти – 15:00. Босишига топширилди – 16:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Кабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20

Мухбирилар: 234-25-46

Котибият: 233-04-35

Реклама бўлими: 233-04-50

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета таҳририят компьютер базасида тернида ва саҳифаланди.

«ИНФАРММАДАД»

Саломатлик марказига марҳамат!

Марказда сизнинг хизматигизда — эндокринолог, невропатолог, кардиолог, гинеколог, уролог, гельминтолог, лор, окулист, болалар невропатологиги соҳаларида малакали шифкорлар шунингдек, УЗИ, ЭХО, ЭКГ, лаборатория, физиотерапия хизмати фаолият олиб боради.

КЎПЛАБ ОИЛАЛАРГА ФАРЗАНД ҚУОНЧИНИ ТУҲФА ЭТИБ КЕЛАЁТГАН САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ, СИЗНИНГ ҲАМ ХОНАДОНИГИЗДА ЧАҚАОҚ ОВОЗИ ЯНГРАШИГА САБАЧИ БўЛАДИ!

Ёш келиллар турмуш ўртоги билан ҳомилодорлик вактида бўлаласак оналар мактабига қатнаб, тегиши маслаҳатлар билан бирга даволаш гимнастикаси (ЛФК), психоневролог, кардиолог (ЭКГ) кўришдан ўтиб, фойдала ийлар ўйрингар олиб түриши мумкин.

Энди дунёга келган чақалоқлар эса мунтазам равшада болалар невропатолог, педиатр, психолог, эндокринолог, логопед, гельминтолог кўришида бўлаади.

Хурматли эркаклар! Агар сизда бел, қовуқ соҳасидаги оғриқ бўлса, тунда ҳожатга тез-тез чиқни, пешоб келгандан сўнг ачишиши, жинсий ожизлик, бепуштилик, сабабсиз бош оғриги, бел, бўйин оғриб, қотиб қолши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатилса, малакали уролоз, сексопатолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориг бўлишингиз мумкин.

Балагат ёшидаги қизларда ҳайз келгандана кучли оғриқ бўлса, тунда ҳожатга тез-тез чиқни, пешоб келгандан сўнг ачишиши, жинсий ожизлик, бепуштилик, сабабсиз бош оғриги, бел, бўйин оғриб, қотиб қолши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатилса, малакали уролоз, сексопатолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориг бўлишингиз мумкин.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, «Faafur Fulom» метро бекати.

МҮЛЖАЛ: Цирк томонга 150 метр юрилади. Тел: (8-371) 244-73-24, 244-49-02

Барча хизматлар лицензияланган.

«ЎҚТАМХОН-НУР» ўкув маркази

куйидаги ўкув курсларга таклиф этади.

Тикиувчилик – 3 ой, бошловчилик – 6 ой.

Тўй ва оқшом либослари – 1-2 ой.

Аёллар костюм-шимиш,

плаш-пальто – 1-2 ой.

Ҳамшира – 6 ой – 4 ой ўқиши,

2 ой амалиёт.

Ҳамшира (тезкор) – 3 ой.

Тиббий массаж – 2 ой амалиёт билан. Нуқтали – 1 ой.

Торт ва пишириклар амалиёт билан – 2 ой.

Пишириклар олий курси – 1 ой.

Ўйғурча таомлар ва салатлар – 1 ой, амалиёт билан.

Аёллар сартошалиги – 3 ой, амалиёт билан.

Педикюр, маникюр – 1 ой, амалиёт билан.

Сартарошлиқ – 3 ой, амалиёт билан.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж – 1 ой.

Бухгалтерия ҳисоби – 3 ой.

Элти парда ва чойшаблар – 1 ой амалиёт билан.

Сартарошлиқ – 2-3 ой ўтил болалар учун. Салонда Каштацилик – 3 ой машинкада вишвика.

Тұкучиллик – 2 ой.

Инглиз тили – 3 ой, бошловчилик – 6 ой.

Рус тили – 3 ой, бошловчилик – 6 ой.

Бисер тикиш, язви мунҷочк тикиши – 2 ой.

Сунъий гул ясаш – 1-2 ой.

Компьютер сабоқлари – 2 ой. Интернет – 1 ой.

Арабча ва миллий ракс – 3 ой.

■ Машғулотлар амалиёт билан

■ ётқозона мавжуд

Ўқиши тутатганларга ДИПЛОМ берилади

Манайл: Юнусобод тумани, 3 мавзе, 1-йи, 31-хона.

Мўлжал: Юнусобод дехон бозори

оркасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 кундузи, 225-97-93

18:00дан 22:00 гача.